

Déli Hírlap

A bánsági magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
 vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
TIMIȘOARA
 I., Bratianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1938.) Telefon: 28-10.
Dr. VARNAY ELEMÉR
 felelős szerkesztő.

A Népszövetség

működése végérvényesen lezárult. Üres a büszke genfi páloza, szétszéledtek a fejedelmi javadalmasági tisztviselők, a saját autóval rendelkező gépirókiasszonyok, akiknek fizetése ugyancsak megengedte ezt a fényűzést. Ők valóban megsirathatják ezt az intézményt, mert számukra minden boldogsági igény megvalósulását jelentette a Népszövetség megalakulása. A népek számára azonban nem hozott semmi jót ennek a régi vágyálomnak a megvalósulása, amely majdnem kétezer év óta izgatta a világmegváltó képzeleteket. Foglalkoztak a politikusok már az ókorban is evvel a gondolattal, akadtak hívei a homályos középkorban, főképpen pedig a nagy francia forralalom idején öltött határozott formákat az a terv, amely minden országok szövetségi egyesítését célozta.

Elő valóssággá azonban csak a legutóbbi világháború borzalmas megpróbáltatásai után lett a nemzetek szövetsége, amikor mérhetetlenül elhatalmasodott a lelkekben a békevágy és az a meggyőződés lett általános úrrá, hogy ilyen intézménynek a megszervezése elejét veszi majd annak, hogy bármikor is még egyszer pusztító háborúk tizedelhessék az emberiséget. A Népszövetség azonban nem valósította meg a hozzáfűzött nagyszerű várakozásokat, mert napjainkban még borzalmasabban tombol a háború, sőt eddigi aranyai még további kifejtéseket mutatnak. Most, amikor a legnagyobb erőpóráz folyik, már valahol Franciaországban porosodnak a néhai Népszövetség aktái. Odavitték az egész iratárat. Így legalább nem kell feljegyezni a dolgok további ad absurdum fejlődését.

Képzelnék el, hogy a Népszövetség még meg volna és foglalkozni kényszerülne a legutóbbi eseményekkel. Az a Népszövetség, amelynek legfőbb garáncái Anglia és Franciaország voltak. Most már mint ellenfelek állnak egymással szemben, akik egymást segíteni és támogatni voltak hivatottak, még a nagy szövetség keretén belül is. Eppen most lett angol lövedékek áldozatává a büszke, gyönyörű Richelieu és sorsában osztozik a legtöbb volt szövetséges sorhajó. Idáig jutott a Népszövetség, amelyben azonban már jóval előbb kezdődött a lemorzsolódás folyamata. Ezzel a tennél betetőződött az erkölcsi összeomlás, amely tulajdonképpen megszűnése után is még gyászosabb színekbe burkolja ezen intézmény emlékét.

Pedig az elgondolás jó volt, csak semmiféle cél nem valósult meg a gyakorlatban. Három vezércélt tűzött ki zászlajára a néhai Népszövetség. Az államok közötti vitás kérdések békés megoldását, a világ gazdasági ügyeinek rendbehozatalát és a fegyverkezés fokozatos megszüntetését. A békés megoldások azonban a legtöbb esetben vagy későn jöttek, vagy elintézésre sem kerültek a panaszok és éppen úgy aludtak az akták, mint most Franciaországban, mikor a hajdnán nagy intézménynek már nincsen semmi szerepe. Hogy a világ gazdasági ügyeit sem sikerült rendbehozni, azt mi sem bizonyítja jobban, mint a legújabb háború kirobbanása, mely, mint látjuk, fokozatosan a többi világrészekre is kiterjed. A leszerelés kérdéseivel szemben viszont nyilvánvalóan a fokozatos felszerelés elve érvényesült.

A Népszövetségnek szélesen átfogó, demokratikus programja volt. De csak a program maradt meg, hűsz esztendői tevékenység ellenére is a demokrácia és a boldogító megvalósítások elmaradtak. Európának tehát olyképpen kell berendezkednie, hogy két évtizedes homlasztó negatívumok után a pozitív megvalósítások lépjenek előtérbe. Annnyiban tisztult a helyzet, hogy Angliának az európai politikában már aligha lesz szerepe, Franciaország pedig, mint a leg-

utóbbi események tanúsítják, a tengely eszmei felfogásához csatlakozik. Ugyanezt a felfogást mutatják az északi államok és a többi kis államok is, tehát Európa általános képe egységes eszmei elrendeződésre mutat. A kis államoknak tehát alkalmazkodás lesz a szerepe ebben az új

Európában, amely néhány nagy hatalmi szférára oszlik. Reméljük, hogy ezen politikai és gazdasági nagyvonalúság eredményeképpen Európában oly korszak veszi majd kezdetét, amelyben mindenki a legszélesebb keretekben megtalálja javát és boldogulását.

Kedvezően fogadta Európa a román kormány programját

Gigurtu miniszterelnök a kormány teljes egységéről számolt be a minisztertanácsnak

A Rador hírszolgálati ügyműködés jelentése

Bucurestiből jelentik: A minisztertanács tegnap délután 7 órakor Gigurtu Ion miniszterelnök elnökiével második ülését tartotta meg. Meghallgatták Popescu David tábornok-beliügyminiszter jelentését a belső helyzetről, megállapítva, hogy az országban teljes a rend és a nyugalom. A beszarabiai és bukovinai menekültek segélyezésének munkája rendszeresen folyik a belügyminisztérium vezetésével. Ezután a többi miniszterek tették meg jelentéseiket, majd pedig Manoilescu Mihail külügyminiszter közölte a minisztertanácsal a külfölddel fennálló kapcsolatok főbb szempontjait és megállapította, hogy azok kedvezően fejlődnek, amiben nagy szerepe van az új kormány működésének. A minisztertanácsot Gigurtu Ion miniszterelnök expozéja fejezte be, amelyből kiderült, hogy a kormány

tagjai között tökéletes az egység úgy bel-, mint külpolitikai kérdésekben. A minisztertanács fél 10 órakor ért véget.

BUDISTEANU KULTÚSZMINISZTER SZÉKFOGLALÁSA

Bucurestiből jelentik: Szerdán vette át Radu Budisteanu újonnan kinevezett kultúszminiszter a tárca vezetését Sima Horia professzortól. Az új miniszter az öt üdvözlő szavak után kifejtette, hogy nem mint idegen ember jön a kultúztárcához, ismerősök előtte a problémák, nem különben a munkatársak is. Kihangsúlyozta, hogy minden erejével támogatni kívánja az ősi allamegyházat és Ofélsége iránti rendületlen odaadása kívánja nevelni az ifjú nemzedéket.

Gigurtu miniszterelnök nyilatkozata a Berliner Börsenzeitungnak

Berlinből jelentik: A Berliner Börsenzeitung tudósítója interjút kapott Gigurtu miniszterelnöktől, amely a következőket tartalmazza:

Romániának az új európai rendbe való beilleszkedése kormányom közreműködésével történik és nem üres szavakkal, hanem gyors tényekkel, amelyek egy új nemzetgazdasági alap megszervezésére döntő fontosságúak. Ezek az intézkedések összhangban lesznek Európa új gazdasági fejlődésével és a tengelyhatalmak célkitűzéseivel. Románia természeti kincseinek értékesítését a jövőben a nemzet intézi, elsősorban pedig vonatkozik ez a mezőgazdaságra, amelynek termelését szoros együttműködésben Német-

szággal fogjuk értékesíteni. A nemzeti erők egységesítése biztosítékát képezik a politika tartósságának, mert sem kívülről, sem pedig belülről nem létezhet olyan ellenzék, amely építő munkánkat megakadályozza. Magában az országban és különösen az új szovjet határok mentén a legteljesebb a nyugalom és a rend. Az élet normálisan folyik minden téren.

A Popolo d'Italia megállapítása szerint a Balkán-államokban észlelt idegességet nyugalom váltotta fel, ami annak köszönhető, hogy megszűnt a Franciaország és Anglia által felajánlott garancia.

A legtöbb külföldi lap foglalkozik Gigurtu miniszterelnök rádióbeszédével

A Német Távirati Iroda jelenti: Valamennyi német lap közli Gigurtu miniszterelnök rádiónyilatkozatát. A lapok meglegedéssel emlékeznek meg arról, hogy Románia új politikai orientációja a tengelyhez való csatlakozást jelenti.

Románia külpolitikai helyzete a tengely politikájában. A kisebbségi kérdés, Gigurtu miniszterelnök nyilatkozata, Románia együttműködése a tengelyhatalmakkal. Új utakon a román politika. A nemzet egysége és szolidaritása, címe alatt foglalkoznak a görög lapok Gigurtu miniszterelnök bucaresti rádióbeszédével.

A román kormány elhatározta, hogy a legjobb viszonyt kívánja fenntartani szomszédaival cím alatt

a török lapok első oldalán közlik az új román kormány nyilatkozatát.

BOLGÁR LAP MANOILESCU KÜLÜGYMINISZTERRŐL

Szófiából jelentik: A Slovo című lapban Manoilescu külügyminiszterrel cikk jelent meg, amelyben a külügyminiszter tevékenységével és ideológiájával foglalkozik. Románia új külügyminiszterét mindenkor rokonszenyvel fogadták Bulgáriában. A lap tudósítója nyilatkozatot kapott Manoilescu külügyminisztertől, aki tevékenységi programjáról beszéltve leszögezte, hogy a szomszéd népek közötti politikai és gazdasági egyensúly fenntartására törekszik.

A román politika új irányának hatása Belgrádban

A jugoszláv sajtó 2-3 hasábos cikkeiben közli Gigurtu miniszterelnök rádióbeszédét, valamint azt a nyilatkozatot, amit az Utro nevű bolgár lap munkatársának tett. Közlik Manolescu külügyminiszter nyilatkozatát is. A Novosti című lap római sajtó-nyilatkozatok alapján megállapítja, hogy a román kormány nyilatkozata kitűnő visszhangot keltett Belgrádban is, ahol nagy megértéssel fogadták a román politikai új orientációját.

A Jutro nevű lap vezérelkéiben megállapítja, hogy az új román kormányban valamennyi nemzeti irányzat képviselője részt vesz. A határok mentén lakó nem román elemek is magukévá teszik ezt a politikát. A román kormány — írja a lap — eredményesen igyekszik összhangba hozni a külpolitikát a nemzetgazdaság politikájával.

A Vreme heti szemléjében többek között ezt írja: A romániai események egy nemzeti szerezétlenség után magukon hordják az újjászülés pecsétjét. Gigurtu miniszterelnök tekintélyes politikai személyiség, megalkuvás nélküli nacionalista és minden erejével a Róma—berlini tengely támogatója, aki kívánja, hogy Románia a tengely politikájába illeszkedjen bele. Az új kormány magába olvasztotta mindazokat a nemzeti elemeket, amelyek eddig ellenzéki magatartást tanúsítottak. Balkáni szomszédunknak ez az elhatározása minden kétség nélkül hozzá fog járulni a balkáni helyzet megszüldéséhez, mert Románia belpolitikai helyzete is szilárd és kizártnak látszik minden nemzetközi politikai kísérletezés.

Franciaország mezőgazdasági állam lesz

A francia közélet nagy reformok előtt áll

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentései

Vichyből jelentik: Az új francia alkotmány kihirdetésével kapcsolatban a kormány kérni fogja a parlamentet, hogy Petam kapjon felhatalmazást, hogy

saját felelősségére kihirdethesse az új francia állam alaptörvényeit.

Ezek az alaptörvények az állam tekintélyén, az ország függetlenségén épülnek fel. A kormány mindent megtesz, hogy a tekintély és a szabadság fogalmát összehangolja: megszünteti a régi közigazgatási bonyolultságot, a legteljesebb mértékű takarékoságot vezetik be, a fiatalok helyét engednek az államéletben és a népszaporulat problémáit mindenképpen megoldják. Franciaország mezőgazdasági állam lesz, ahol az ipari minőségi tekintetben osztrályozzák és az ipari túltengést lecsökkentik. A megvalósítandó testületi rendszer minden polgárt odahelyez majd, ahová egyéni kiváltsága alkalmasá teszi.

Egyetlen arisztokrácia lesz ebben az országban, ez az intelligencia és egyetlen értékemű, a munka.

HERRIOT A REFORMOK MELLETT.

Herriot a kamara ülésén a következőket mondta:

— Két nappal legyőzetésünk után a háborús felelősség megvitatásának ügye került napirendre. Nekem is az a nézetem, hogy nyilvánosságra kell kerülni az igazságnak és ennek a vizsgálatnak szigorúnak és pártatlannak kell lennie. A magam részéről elengedhetetlennek tartom a reformokat a köztársaság jövője érdekében.

AZ OLASZ SAJTÓ FRANCIAORSZAGOT FELELŐSSE TESZI.

Berlinből jelenti a DNB: A keddi esti német lapok szenzációs címekkel közlik azt a tényt, hogy Bonnet beismerte Franciaország bűnösségét a háború felidézésében, egyben pedig kieme-

lik, hogy a volt francia külügyminiszter megerősítette a Fehér Könyv adatait. A Berliner Börsezeitung kiemeli, hogy Franciaország hozzájárult ahhoz, hogy 1939 szeptember 1-én a Németország és Lengyelország közötti bonyodalmat értekezlet keretében oldják meg. Bonnet ezenkívül még szeptember 2-án is mindent elkövetett a béke megmentése érdekében, pedig ekkor már kitört a német-lengyel háború. Anglia és Lengyelország szabotálták Mussolini békeajánlatát, ami ugyancsak a múlt évi szeptemberi német

Öfelsége a király jelenlétében felavatták a Nemzet Pártja székházát

Az uralkodó irányítja a párt szervező munkáját

Bucurestiből jelentik: Tegnap este Öfelsége II. Carol király jelenlétében folyt le a Sturdza-palotában a Nemzet Pártja székházának ünnepélyes felavatása, amelyen Gigurtu Ion vezérkari főnök vezetésével megjelentek a párt összes magasrangú vezetői. A palota bejárata előtt nemzeti színű lobogó lengett és a feljárt két oldalán a nemzeti gárda tagjai állottak sorfalat. A palota dísztermét gyönyörűen feldíszítették és telve volt a párt vezetőivel. Délután fél 7 órakor megérkezett Gigurtu Ion vezérkari főnök, szemlélet tartott a nemzeti gárda különítménye felett, amelynek vezetője, Ciocaltau Cornel tett jelentést. Gigurtut nagy lelkesedéssel fogadták. Pontban 7 órakor érkezett meg Öfelsége a ki-

Fehér Könyv adatait erősíti meg. Az olasz sajtó hasonlóképpen bő részletességgel foglalkozik Bonnet nyilatkozatával és ezzel kapcsolatban a Giornale d'Italia hangsúlyozza, a francia belpolitika gyökeres változása nem adhat okot megszémbenő találgatásokra. Franciaországnak viselnie kell politikája következményeit és a német, valamint az olasz követeléseket az általános európai elrendezés keretében teljesíteni fogja.

„IDŐSZERŰTLEN” AZ ANGOL—FRANCIA VISZALY

A Newyorki Sund című újság, amely közismert angolbarátságáról, nagy cikket közöl az úgynevezett háborús felelősség kérdéséről. A lap megemlíti, hogy

ma teljesen időszerűtlen, ha a franciák és angolok egymásnak tesznek szemrehányást, hogy tulajdonképpen ki a bűnös a bekövetkezett eseményekért. Le kell szögezni — írja a lap —, hogy mind a két oldalon történtek hibák, de az egész világ közvéleménye elismeréssel és bámulattal kell, hogy megállapítsa, hogy hiba nélkül és előre kidolgozott mintaszervi programjához híven, egyedül a német nagyvezérkar dolgozott.

AZ ILE DE FRANCE-OT NEM FOGLALTAK LE AZ ANGOLOK.

Az angol hatóságok közlik, hogy az Ile de France hadihajó jelenleg az angol kormány fennhatósága alatt áll, azonban nem az angol flotta egységei foglalták le, mert a hajó június 30-án utas és rakomány nélkül futott be a kikötőbe. A hajón még most is francia zászló leng.

HAZA KELL TÉRNI AZ ELMENEKÜLT FRANCIA TISZTEKNEK.

A francia hadügyminisztérium rendeletet adott ki, hogy a Svájcba menekült francia tisztek és katonák nyomban térjenek haza, különben haditörvényszék elé állítják őket.

rály nyitott gépkocsin, amelyet saját maga vezetett.

Az uralkodó a Nemzet Pártjának vezér egyenruháját viselte.

A tömeg hatalmas lelkesedéssel tört ki Öfelsége megérkezésekor. A palota bejáratánál Gigurtu vezérkari főnök üdvözölte az uralkodót. A lelkesek ezután felszentelték a székházat. Beszédet nem hangzottak el. Öfelsége a király az egyházi szertartás után megtelkintette a palota munkatereit és azokat a helyiségeket, amelyekben az uralkodónak és a párt vezetőinek irodáit rendezik be. Az uralkodó ezután barátságosan elbeszélgetett a párt vezetőivel és részletesen érdeklődött valamennyi kérdés felől, utasításokat és tanácsokat adva. Öfelsége teljesen tájékozva volt a szervezési kérdések felől és a tisztviselők csodálatlalt adóztak az uralkodó kitűnő szervező tehetsége iránt. Később Gigurtu vezérkari főnökkel visszavonult és megbeszélte vele a párt munkaprogramját. A megbeszélés után Öfelsége elbúcsúzott a jelenlevőktől és az uccán várakozó tömeg lelkes éljenzése közben visszatért a királyi palotába.

(Rador).

Felhívás a beszarábiai köztisztviselőkhez

A belügyminiszter felhívást intézett a menekültekhez, hogy egyelőre ne hagyják el azokat a helyiségeket, ahová időlegesen elhelyezést nyertek.

Az igazságügyminiszter bizottságot alakított, hogy a menekült bírákat, államügyvédek és bírósági tisztviselőket részben a szolgálati érdek, részben pedig személyes kérésük alapján az ország más részeibe osszák be. Az erre vonatkozó kérvényeket július 14-ig kell benyújtani.

Bombamerénylet a jeruzsálemi főbiztosi palota ellen

Berlinből jelentik: A jeruzsálemi angol főbiztosság palotája ellen valószínűleg bombamerénylet történt, mert a kora reggeli órákban a palota felőli óriási dörrenés hallatszott, majd hatalmas füstfelhő szállt fel. A detonáció következtében mintegy ezer ablak be-

tört Jeruzsálemben. A rendőri nyomozás igen nagy titokban folyik, de arra következtetnek, hogy az angol főbiztosság elleni merénylet arab nacionalisták műve volt, akik a zsidó szabadállam megteremtése ellen kívántak tüntetni.

(Rador)

Temesvár vezetősége csökkenteni kívánja a liszt és kenyérrájakat

Temesvár város ármegállapító bizottsága azzal a tervvel foglalkozik, hogy csökkenteni a liszt és kenyér maximális árát. A négyes liszt árát 11 leiről, illetve 11.50 leiről 10 leire, illetve 10.50 leire, a négyes lisztből készített kenyér árát 12 leiről 11 leire, a hatos liszt árát 8 leiről, illetve 8.50 leiről 7 leire, illetve 7.50 leire, a hatos liszt árát 8 leiről, illetve 8.50 leiről 7 leire, illetve 7.50 leire, a hatos isztból készített barna kenyér árát pedig 8.50 leiről 7 leire kívánják leszállítani. Az ármegállapító bizottság ezt a tervét azzal indokolja, hogy a búza ára jelentősen csökkent, tehát a liszt és kenyér árát is le kell szállítani. Ennek a kérdésnek a megbeszélésére a pékek és malmosok ma értekezletre ülnek össze. A liszt és kenyérrájak újabb maximálása valószínűleg a bizottság legközelebbi ülésén megtörténik.

Ciano gróf és a magyar kormány tagjai Münchenben

Teleki gróf magyar miniszterelnök és Csáky gróf magyar külügyminiszter Hitler vezér és kancellárnál

Münchenből jelentik: Ciano gróf olasz külügyminiszter kedden este 9 órakor megérkezett Münchenbe. Kíséretében voltak Dino Alfieri berlini olasz nagykövet, Butti meghatalmazott miniszter, Colozia protokollfőnök, valamint Oberolli, Ansaldo és Maratea olasz újságírók. Velük jött még Mackensen római német nagykövet és Dörnberg báró a kancellária protokollfőnöke. A müncheni pályaudvar zászlódiszt öltött és

az érkező olasz vendéget Ribbentrop birodalmi külügyminiszter, Epp tábornok, Bajorság birodalmi helytartója, a párt és az állami hatóságok vezetői, az olasz konzul, az olasz fascio vezetői, valamint a nyolcadik német repülőezred díszszázada várta. A vasúti kocsi kocsiból kiszálló Ciano gróf elsőnek a német külügyminisztert üdvözölte, majd ellépett a díszszázad előtt. Egész München népe kitörő lelkesedéssel ünnepelte az olasz államférfiút.

Ciano gróf vonatának megérkezése után futott be a müncheni pályaudvarra az a különvonat, amely Teleki Pál gróf magyar miniszterelnököt, Csáky István gróf magyar külügyminisztert és kíséretüket hozta. A magyar államférfiakkal jött Nickl Alfréd meghatalmazott miniszter és a magyar külügyminisztérium számos főtisztviselője. A magyar vendégeket Ribbentrop birodalmi külügyminiszter, Dörnberg protokollfőnök és Sztójay Döme berlini követ, a

müncheni magyar főkonzul fogadta. Felsorakoztak a pályaudvaron a kivézenyelt díszszázad mellett a Hitler-ifjak és a nemzeti szocialista leányegyesületek tagjai, akik kitörő

lelkesedéssel köszöntötték az érkezőket. A szíves pályaudvari fogadtatás után a vendégek a német, olasz és magyar zászlókkal felszerített állomás épületén keresztül a pályaudvar előtti térre értek, ahol a tömeg hangos Heil kiáltásokkal fejezte ki rokonszenvét. A magyar államférfiak ezután kíséretükkel együtt a müncheni Regina-szállóba hajtottak.

HITLER VEZÉR TANÁCSKOZÁSA A NÉMET ÉS OLASZ KÜLÜGYMINISZTEREKSEL

Münchenből jelentik: A Német Távirati Jroda közli: A Vezéri Házban Hitler vezér, Ribbentrop és Ciano gróf, valamint gróf Teleki és gróf Csáky között 13 óra 45 perckor a tanácskozások befejeződtek. Ezután

a vezér még további félóras megbeszélést folytatott Ciano gróf olasz és Ribbentrop német külügyminiszterrel.

Amikor 14 óra 15 perckor Ciano gróf elhagyta a Vezéri Házat, a palota előtt összegyűlt sokaság harsányan megéljenezte és melegen ünnepelte. Később Ciano gróf résztvett a Négy évszázad szállításán, Ribbentrop külügyminiszter által adott díszében. Az ebéden gróf Teleki Pál, Csáky István gróf és különböző személyiségek vettek részt.

A magyar politikusok elutaztak Münchenből

A Magyar Távirati Irodának jelentik Münchenből: A Vezéri Házban Hitler birodalmi vezér szerdán délelőtt 11 órakor fogadta Teleki Pál gróf miniszterelnököt, Csáky külügyminisztert és gróf Ciano olasz külügyminisztert Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter jelenlétében. A két és fél óra hosszútartó tanácskozáson csupán Schmidt követ vett részt, mint tolmács, Ribbentrop birodalmi külügyminiszter délután 2 órakor ebéden látta vendégül a magyar és az olasz államférfiakat. Az ebéden jelen volt Epp tábornok, bajor helytartó, Sieber miniszter, Wagner müncheni körzetvezető, Alfieri olasz nagykövet, Erzmandorf budapesti német követ, Sztójay Döme berlini magyar követ, a müncheni magyar főkonzul és több német vezető személyiség. A magyar vendégek

délután fél 4 órakor gépkocsin elhagyták Münchenét és Salzburgba utaztak. Útközben Chimseeben meguzonnáztak. Itt az esti órákban felszálltak különvonatukra és vissza utaztak Magyarországra. A magyar miniszterelnök, a külügyminiszter és kíséretük előrelát-

hatóan csütörtökön a kora délelőtti órákban érkeznek meg Budapestre.

AZ OLASZ KÜLÜGYMINISZTER A NYUGATI HARCTÉREN

Berlinből jelentik: Ciano külügyminiszter kedden a nyugati hadműveletek színhelyének második részét látogatta végig, Flandriában Dünkirchen, Briggs és Lille városokat tekintette meg, itt is főként a repülőtereket. Ciano repülőgépen tette meg az utat és vele együtt voltak Mackensen római német, Alfieri berlini olasz nagykövetek. A kíséret külön repülőgépen követte a minisztert. Dünkirchen előtt a kikötőben rengeteg elszüllesztett ellenséges hajó roncsai vannak felhalmozva és felmérhetetlen annak a hadianyagnak mennyisége, amelyet a menekülő angol és francia egységek otthagytak. Mindentűl a belga hadsereg, valamint a német megszálló csapatok katonái ünnepelték az olasz vendéget. Dünkirchen elhagyása után a Lille felé vezető úton a páncélcsoznak valóságos temetőjét láthatta. Ciano gróf repülőgépével Lillebe tért vissza és ezzel be is fejezte látogatását a nyugati hadszíntéren.

Japan nyugtalanul szemléli az Unio terveit

Tartanak tőle, hogy az USA az ázsiai volt német szigeteket elfoglalja

A japán külügyminisztérium képviselője nyilatkozott a sajtó előtt és kijelentette, hogy japán diplomáciai körökben súlyosnak ítélik meg Roosevelttel kijelentését a Monroe-elv tárgyalási alkalmazásáról.

Megállapítják, hogy az Egyesült Államok a passzív defenzívából az aktív defenzívára tértek át és az Egyesült Államok a jelek szerint mindazokat a szigeteket birtokukba akarják venni, amelyek 1918 után német tulajdonból az európai nyugati hatalmak birtokába kerültek. A japánok visszautasítják Rooseveltnak a Monroe-elvre vonatkozó egyoldalú

felfogását és azt követelik az elnöktől, ha elismeri a Monroe-elv Európá számára és követeli azt Amerika részére, akkor Ázsia szempontjából is tartása megengedhetőnek.

AZ AMERIKAI FLOTTA A CSENDES OCEÁNON MARAD

Roosevelt kedden az újságírók előtt kijelentette, hogy az amerikai flottának legnagyobb része Hawai előtt áll és jelenleg egyáltalában nincs szándékában a Csendes Óceánból az Atlanti Óceánra átküldeni.

„Amerika olyat alkot, amit nem látott a világ”

Johnson, az USA hadügyi államtitkára kedden rádióbeszédet mondott:

— El vagyunk határozva — hangzott a miniszter —, hogy a mi kontinensünkre semmilyen európai beavatkozást nem fogunk engedni. Ameriká pártatlan ipari felkészültsége most már teljesen a honvédelem szolgálatában áll és olyat fog alkotni, amit még a világ nem látott.

Ezt a munkát már megkezdjük. Az annak idején Münchenben kötött német-francia-olasz-an-

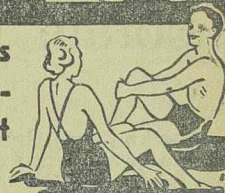
gol megegyezéskor 5500 repülőgépet gyártottunk évente, ma már 14.000 repülőgépet tudunk előállítani és rövidesen évi repülőgépgyártásunkat

25.000 darabra fogjuk felfokozni. Amerika állandó hadserege most 240.000 ember, ami egy év múlva már 375.000 főre fog emelkedni, de ugyanakkor jelenlegi két teljesen felszerelt páncélos hadosztályunkat is újabakkal fogjuk megsokszorozni.

(Rador.)

NIVEA

edzi bőrét és a nap égetésének veszélyét csökkenti.

Az angol-francia jóviszony halálára

Oránnál megindult a történelem új fejezete, amelyben a francia és angol utak már nem haladnak egymás mellett. Ott tart a két állam kapcsolata, ahol 1815-ikét megelőzően két száz évig állott. Franciaország ezen a kétszáz évben át mindig ellenségének tekintette Angliát, mindig a két nép versengésében folyt a vér hosszas és az akkori viszonyokhoz mérten súlyos áldozatokat jelentő háborúkban át. Csak a napóleoni háborúk után, Lajos Filöp királysága alatt indult meg a két nép kiengesztelődésének folyamata. Akkor Franciaország el volt gyengülve forradalmak és hadjáratok tüzeiben és felismerte, hogy Anglia barátsága nyújthat számára segítséget a felelítéshez. Ennek a barátságának az elmélyítése vezetett az 1854-i Oroszország elleni háborúhoz, mint a két ország első közös katonai lépéséhez, majd végül az entente cordiale-hoz. A siri csend, amely az alsóház csüförtöki ülésen Churchillnek az oráni eseményekre vonatkozó bejelentését követte, az angol-francia jóviszony hangtalan eltemetése volt.

És ahogy tizenkét évvel ezelőtt Franciaország korábbi ellenségében fedezte fel azt a hatalmat, amely őt támogathatja, ma a német-francia kiegyesztelődési folyamat kezdetén is elővetette árnyát egy jövőbeni barátság elmélyülésére. Nem szabad elfelejteni, hogy Franciaország egy félelemkompleksum hatása alatt, a harmadik birodalom iránti bizalmatlanságából ment háborúba, szóval a most lezárult háború egyike azoknak a ritka hadjáratoknak, a mikor egyik fél sem akar a másiktól semmit, hanem a hatalmi terjeszkedés iránti féltékenységgel a hadüzenet rugója. A német-francia kibékülésnek alig van mit megoldania és Franciaország áldozatok nélkül is megkötöheti a békét, mert nincsen kizárva, hogy a jövő barátság megalapozása kedvéért a birodalom mérsékelti fogja esetleges elzászi területi igényeit. Lezárulhat egy szomorú kar, amelyben a közvéleménybe megmáshíthatatlan gyökeredezett az a tudat, hogy a németek és franciák szükségképpen ellenségek és Európa történelmének homlokvonala az áll, hogy a két nép fiatal egymást néhány évtizedes időközökben lemészárolják.

Más képet mutat a helyzet francia-olasz relációban. Olaszországnak „követel” egyenlege van Franciaországgal szemben és Ciano gróf vasárnap berlini tanácskozásán ennek kiegyenlítéséről volt a szó. Lehetséges nem észrevenni, hogy amíg Németország Anglia, addig Olaszország Franciaország ellen intenzi működésbe a hadigépet. Bár a gyors fegyverszünet ez utóbbit aktivitásban megakadályozta, korántsem nyilvánul meg rokonszenvesszusokkal Franciaországgal szemben. A földközi-tengeri oráni és gibraltári — angol-francia összecsapásoknál az olasz flotta nem sietett a franciák segítségére és egyéb tartózkodó magatartásból látható, hogy Olaszország területi követeléseinek csökkentésével mítsem hajlandó áldozni a kiépülő hármass szövetségért. A két latin nemzet között az áthidalást hivatott végezni a német diplomácia. Az a diplomáciai munka, amely megnyerte a háborút, valószínűleg megnyeri a békét is és ebben Franciaországnak új helye van. Mindenestre kivételes tünet, hogy a voltaképpen még létező háború fegyverszünetében érdekes diplomáciai mozzanatok vannak.

Újabb merénylet kíséreltek meg a newyorki kiállításán

Newyorkból jelentik: A newyorki világiállítás brit csarnokában — a fokozott óvintézkedések ellenére is — ismét bombamerénylet követelt el. A bomba robbanása alkalmával több ember súlyosban megsérült, azonban halálos áldozatot nem követelt a merénylet. A newyorki rendőrség számos gyanúsítottat őrizetbe vett.

(Rador.)

A Bánság híres bortermelő községe a jómódu Bakova, amely kitűnő borain kívül községi muzeumáról is nevezetes

Bakova — régebben Bachova, majd Bakóvár, mai hivatalos nevén Bacova — temesgyeji, búziási járásbeli községet 1783-ban alapították. Első települési németek voltak. Ezekhez 1820—1840-es évek között magyarok, románok, franciák, olaszok, szlovákok, csehek, lengyelek, szerbek, bolgárok, törökök és csekélyebb számban még két más nemzetbeliek kerültek. Száz esztendő előtt Bakován még tizenhárom nemzetiség élt, ma pedig csak egyetlen nemzetiség van ott, a német. Bakova beszélő példája annak, hogy a németiség miképpen és pedig aránylag rövid idő alatt magába tudta olvasztani a többi tizenkét nemzetiséget. Annak bizonyítéka, hogy a beoldvadottak eredetileg nem voltak németek, a sok megmaradt családnév.

REGI MAGYAR CSALÁDNEVEK A NÉMET KÖZSÉGBEN

A község lakosságának egyharmada magyar családnévű. Sűrűn fordulnak elő a következő magyar családnévek: Lovász, Görög, Kéri, Acs, Szép, Kovács, Varga, Majorossi, Tóth, Gönczi, Csapó, Német, Loo, Biléti, Balogh, Sándor, Feresók, Nász és Mikés.

Francia családnévek: Stroubert, Gilbert, Gion, Garant, Grand.

Olasz családnévek: Pascutti, Piatro, Francotta.

Román családnévek: Cheveresan, Jubelean, Istvanutz, Toclasa, Baroas.

Cseh családnévek: Kondricska, Hatyapka, Vondricska.

Lengyel családnévek: Schlapanszky, Mahalszki, Koniczky.

Szlovák családnévek: Riktár, Polipár, Nezsás, Lyevak, Kabács, Peterla, Petla, Jursec, Grescek.

Egyéb nemnémet családnévek: a török Karabeg, a bolgár Huboff és a szerb Filipovics. Két kisebb nemzetiségi letelepülők nevei elkallódtak, illetve teljesen áthasonultak németes hangzásokra. Egyik-másik magyar, vagy másfajta név is változatosan ment át. Így lett némely szlovák Riktárból Richter és a magyar Looóól Loh.

Tiszta német családnévek, amelyeket még az ősteleplők hoztak magukkal, a következők: Hut, Ritter, Richter, Grün, Trautmann, Keller, Bechler, Kräuter, Roth, Berwanger, Singer, Zenger, Lampel, Wolf, Türk, Weinschrott, Zwick, Meringer, Kitzl, Flohr, Duckhorn, Dasinger, Weiss.

A megmaradt családnévek ellenére ma Bakován nincsen magyar, nincsen román, nincsen francia, nincsen olasz, nincsen lengyel, nincsen szlovák, nincsen cseh, nincsen bolgár, nincsen török, nincsen szerb. Bakova lakossága egy nemzetiségű és pedig német. Valamennyi bakovai lakos — eltekintve attól, hogyan hangzik a családi neve — németnek vallja magát, német anyanyelvét beszéli és kivétel nélkül valamennyi a Deutsche Volksgemeinschaft tagja.

És bár a nemnémet eredetű ősök más vallást is hoztak magukkal Bakovára, utódaik ma már mind kizárólag római katolikusok. A nagyapák és dédapák nemzetiségén kívül azok vallása is felőrögzött a bakovai németek között.

ESSLINGENI REDŰNY IS VAN A GAZDAG FALUBAN

Bakova lakosságának száma 2146 lélek. A házak száma 570. A régi házak fala vályogból, az újabbaké mind kőből és téglából épült. Van még két-három nádfedeles ház, a többinek tetője cserépből. A világháború után a község alaposan megnagyobbodott. Az anyafaluban körülbelül 50 új ház épült és pedig a legtöbbje a régi szökástól eltérően, pincével. Több teljesen modern házat is találunk Bakován. Ezek közül háromnak ablakain esslingeni redőny van. A háború utáni lakásszükség hozta létre a régi község északi részén Ujbakovát. Jóval az agrárreform előtt a minisztérium jóváhagyásával kihasítottak a közlegelőből megfelelő területet, amelyet parcelláztak és a telkeket eladták. Az új területen 168 ház épült és ezek tulajdonosai már rég megkapták a telekkönyvi bejegyzést. Úgy a régi, mint az új házak mindegyikéhez kétszáz-tól négy száz négy százöztig terjedő belsőszertartozik.

Bakova politikai község évi költségvetése 1.200.000 lei. Ebből rendes kiadás 630.000 lei. A községben működő adóhivatali kirendelt-

ség évente 3.000.000 lei adót szed be. A községben van postahivatal, telefonközpont és csendőrség. A vasúti forgalomba a Temesvár—búziási vonalon levő pályaudvara révén kapcsolódik bele Bukova.

AKIK A KÖZSÉGERT DOLGOZNAK

A község bírja az elnémetesedett magyar Loo-nemzetsegből leszármazott Loh János, akit 1938 elején neveztek ki erre a tisztségre, amelyet már előzetesen is viselt. Előtte családjának és rokonságának számos tagja volt bíró. A jegyző huszonkét esztendeje Chvalibog Gyula, aki a mindenkori bírókkal sokat tett Bakova fejlődés érdekében. Rendelték a kocsiutakat és a gyalogjárókat téglajárdákkal látták el. Az őstelepek a községi kutakat annak idején a községet kettémetsző országút közepén helyezték el, hogy a legelőről hazterő állatok az itató vályúkat könnyedén elérhessék. Az idő folyamán azonban ezek a kutak akadályozták az országút forgalmát, amiért a mellékutcákban új kutakat ástak, a régiakat pedig betemetették. Bakován önzetlen emberbaráti működést fejt ki a huszonnyolc szakképzett emberből álló önkéntes tűzoltóság, amelynek parancsnoka a jegyző. A tűzoltóságnak három locsoló kocsija és egyéb szükséges felszerelése van. A község közepén, az iskola előtti téren létesült a Hősök parkja, amelyet 1927-ben avattak fel. A park főbejáratával szemben áll a Hősök emlékműve, háromszögletű obeliszk, egyik oldalán huszonöt élestat, másik oldalán nyolc elütni, harmadik oldalán pedig a háborúban szerzett betegsége és sehesülés folytán elhalt negyvenöt hősi halott nevét hirdeti az utókornak.

A közvilágítást tizennyolc karsú vasoszlo-

Oktatás és

népművelés

Az egyházközség tartja fenn a községben működő hitvallásos elemi népiskolát, amelyben a tanítási nyelv német, a nemzeti tárgyakat pedig románul tanítják. A tanerők száma négy, az igazgató Bartl József, aki közel negyven éve oktat ebben az iskolában, ahová mint fiatal tanító került. Az iskolának hét osztálya van fiúk és leányok számára. A tanfolyam látja el az ifjúság továbbképzését művelő téli iskolát is, amelynek tavaly negyvenöt hallgatója volt, ezen a télen azonban már csak tizenkilenc.

A művelődést szolgálja a községben a nyolcszáz kötetes könyvtárral rendelkező Olvasókör, a Gazdakör, az 1905-ben alakult, de jelenleg szünetelő Ifjúsági Egyesület és három — fiatal gazdák által álló — zenekar, amelyek egyike jazz. Volt a községben Lövészegylet is, amely azonban évek előtt megszűnt.

BORTERMELÉS A FŐFOGLALKOZÁS

A lakosok főfoglalkozása a mezőgazdaság. A község határa 5800 hold, amiből 3500 hold szántó, 1800 hold legelő és erdő, 500 hold kaszáló. A legelő a gazdák által álló közbirtokosság, az erdő pedig az állam tulajdona. A legnagyobb gazda 50 holdas, a legkisebb tiz hold körüli kisgazdák, de nagy számmal vannak két-három holdas törpegazdák. Termelnek búzát, zabot, árpat, kukoricát és burgonyát. A búza számára a föld gyenge és ezért holdankint az átlagtermés mindössze négy-nyolc métermázs. A gazdasági munkások jelenleg kapulását 150. kaszálást 200 lei napi-számot és teljes élelmezést kapnak.

Bakova jólétének főalapja a bortermelés. A bakovaiaknak saját községük határában kétszáz. Szilas község határában pedig nyolcszáz hold szőlőjük van. A legnagyobb szőlőbirtokos tulajdona tizenkét hold, néhánynak van hat-nyolc holdja, a legtöbb szőlőbirtok azonban nem terjed túl egy-két-három-négy holdnál. A szőlő jól fizet, mert a bakovai, illetve szilasi bor kitűnő minőségű és országwide jól híre van. 1939-ben a bortermés 25.000 hektoliter volt. Középes termésnél sem kevesebb 15.000—20.000 hektoliter. A múlt évi termés kétharmadát a gazdák már eladták, a még meglevő bor ára egyre emelkedik. Nagyan a rendes borokat 13—14, a fajborokat 15—16, a burgundi vöröset 16 leiert adják litronként. Rendes borok a siller és a riling, fajborok a furmint, muskotály, szilváni, burgundi.

AZ ALLATTENYÉSZTÉS GYENGE

Az állattenyésztésre nem sok gondot fordít-

pon álló kőolajlámpa látja el. A községnek azonban már van 400.000 leit kitevő világítási alapja, amelyet hamarosan megvalósítja a villanyvilágítást.

AZ EGYKÉ ITT IS ELHARAPÓZOTT

A közegészségügyi és népesedési viszonyok kedvezőek, amennyiben a születések száma minden évben több a halálzásnál. A község fennállása óta nem hal meg esztendőnkint huszonöt-harminc embernél több és ezek között is kevés a gyermek és fiatalok. 1910-ig évente hatvan-nyolcvan-száz gyermek született. Ettől kezdve azonban egyre inkább divik a vagyonmegosztás akadályozását célzó egykerendszer, aminek következtében az évi születések száma átlag harminchat-negyven esetre csökkent. Orvosa és gyógyszerára a községnek nincs, de ezt a hiányt Búzás és Nagykeveres községe nem teszi érzéhetővé. Bakován egy községi és egy magánzüllesztő működik.

KATOLIKUS ÉLET

Bakova első római katolikus temploma 1826-ban épült. Az építkezés azonban gyenge volt és negyven év múlva a falak már annyira megrepedeztek, hogy a templom lebontását és újnak az építését határozták el. Az új és jelenleg is álló szép nagy templom 1867-ben készült el és ugyanakkor volt a felszentelés is. A templomnak a főoltáron kívül két mellékoltára van, három harang hívja a híveket istentiszteletre, a halálzókat messzehallatszóló lélekvalóság harangoska hirdeti. A pompásvázy nagy orgonát 1919-ben avatták fel. A belső falak és a mennyezet festése izléses, szép. Az állami főhatalomban történt változásig a kegyúr a Vallási és Iskolai Közalapítvány volt. Ennek megszűnése után a hívek egyházközséget alakítottak, amelynek határozatban fizető tagja van. Az egyházközség évi költségvetése 561.000 lei. A plébános Linder Vendel, akinek a bakovai főegyházon kívül öt fiókegyház: Ötvösd, Dragsina, Nagykeveres, Szakos és Szirbova katolikusainak lelkeit is kell gondoznia. Régebben a bakovai plébánosoknak káplánjuk is volt és bár erre kellő fedezet van, a paphány miatt Bakova nem tud káplánt kapni. A bakovai temetőnek szép kápolnája és halottasháza van. Alig van sír márványemlék nélkül. Ezeknek értéke több millió lei.

tanak és nevesebb fajtálatik nincsenek. Az 1940 évi állatösszeírás eredménye a következő: szarvasmarha 290, ebből tehén 211, disznó 818, lovas 280, pulyka 15 darab. Az állattenyésztésről azért nem beszélünk, mert a földművelésen kívül a szőlőtermelés erősen igénybe veszi minden idejüket.

A községben hat vegyeskereskedő és egy terménykereskedő dolgozik. A korcsmák száma kettő. Az ipar erősen visszafejlődik. Húsz év előtt még kilencven önálló iparomester volt, ma számuk mindössze harmincöt. Iparostanon csak tíz van, az is csak az asztaloságban és kőművesességben. Cipész és pék, valamint kádár — noha a bortermelés mellett létjogosultsága volna — nincsen a községben. Az ipar visszafejlődésének legnagyobb oka az, hogy a mesterek egymásután lemondják engedélyüket és igyekeznek egy-két hold szőlőt szerezni, ami biztosabb megélhetést nyújt tanult iparuknál.

KÖZSÉGI MÚZEUM IS VAN

Nem búcsúzhatszunk el Bakovától anélkül, hogy ne látogassunk el a községi múzeumba. Ennek eszméjét két esztendő előtt Bartl József igazgatótanító vetette föl. Célja a régi bútörök, házi eszközök, szerszámok, ruhák, egyéb néprajzi és régészeti tárgyak gyűjtése. Az intézmény létesítésének alapját azzal a tizenegyszer leiel vetették meg, amely két év előtt a múzeum javára rendezett mulatság tiszta eredményeképpen megmaradt. A múzeumot a község tulajdonát képező hat lakos pártorház egyik lakásában helyezték el három tágas helyiségben. Láthatók ott olyan ágyak, bölcsek, különböző órák, ruházati darabok, házi felszerelési tárgyak, szerszámok, képek, régi könyvek, amelyek még az ősteleplők hoztak magukkal Németországból. Fardadhatatlan vasszorgalommal számos érdekes és értékes tárgyat sikerült Bartl igazgatótanítónak a megsemmisüléstől megmenteni. Lássák az utódiak, — mondja, — hogy előidek milyen egyszerűen éltek és hogy egyszerűségükkel vetették meg a mai jólét alapjait. A mai modern világban, amikor a falvak lakossága ruházkozásban követi a várost és az egyre fejlődő technika mellett sok célszerű és kényelmes házi eszközzel rendelkezik, a bakovai községi múzeum igen tanulságos. Méltó volna rá, hogy más községek is utánozzák a szép példát és szintén megcsinálják a maguk községi múzeumát.

Fellegyházi András

LAVAL, a jövődó francia vezér

Alig van államférfi, akinek az utóbbi hónapokban annyit emlegették volna a nevét, mint Pierre Laval volt francia miniszterelnöknek. Valahányszor Franciaország ügye válságba került és akár a diplomáciai, akár a katonai fronton súlyos gondokkal küzdött a francia vezetés, mindannyiszor felmerül Laval neve. Főként olasz-francia viszonylatban remélték sokat tőle, de rejtélyes kezek mindig megakadályozták Lebrunt abban, hogy az olasz barátságáról közismert Lavalra bízva az ország vezetését és a külpolitika intézését. Amikor nyilvánvaló lett, hogy Franciaországnak nem Reynaud, hanem valamelyik mérsékelt politikusként kell továbbfolytatni életét és meg kell szüntetnie a Németország ellen folyó háborút, ismét csak Lavalra irányult minden szem. Egészen kétségtelen, hogy politikai hívatását a francia politikának ez a nagy embere még nem töltötte be és még súlyos szerepe lesz a háború utáni Franciaország életében.

Pontosan öt éve, hogy Lebrun a többszörösen miniszterváltást Laval bízta meg másodsorú is kormányalakítással. Az 1935 évi helyzet sokban hasonlít a maihoz. Olaszország akkor is háborúban állott a francia politikai köröknek minden reménységük Lavalban volt, hogy el tudja majd hátrítani az összetűzést a két ország között, vagy legalább is olyan türelhető légkört hoz létre, amely a két országot közelebb hozza egymáshoz. Hiszen Laval volt az, aki 1935 januárjában egyezményt kötött Rómában Mussolinivel s ez a megegyezés valóban alkalmas is lett volna arra, hogy egyfelől nyugodt folyást biztosítson ez eseményeknek, másfelől lecsillapítsa az olasz lépés által felcsigázott angol aggodalmakat. Laval valóban egészen 1936 januárjáig hűsiesen küzdött is, hogy Olaszországot a formal akadályokon kívül mentesítse a komoly megtorló rendszabályoktól, de aztán a népfront kialakuló tömörülése elsodorta helyéről: le kellett mondania.

Laval azóta hallgatott. Nam beszélt, nem nyilatkozott, elvonultan élt, a napi politikai küzdelmekbe nem értotta bele magát. Várt az idejére. Négy és fél éve annak, hogy egy kemény, fagyos téli délután csalódáva, kedvesezetten, kiábrándulva távozott az ötvennégy éves államférfi az elnöki palotából, beléptörőve abba, hogy politikai pályáját befejezte és ezután már csak párisi körökben élte az életét és ezután már csak párisi körökben élte az életét. Laval egyúttal ennek a városnak a polgármestere is.) S most nem rég többiben is hosszú és kimerítő tárgyalásokat folytattak vele, kapacitáltak, kérték, sürgették a közbelépésre, a kormányalakításra; La-

val azonban — úgy látszik — tud várni. Makacs, konok és keményfejű ember, de emellett ügyes politikus is. Ha négy és fél évvel ezelőtt keserű szemrehányások közepette kellett kivonulnia a Mattignon-palotából, a francia miniszterelnöki rezidenciából, akkor most megvárja az alkalmas pillanatot a visszatérésre és pedig nem a maga, hanem az ország érdekében. Többibben felröppent azóta is a hír, hogy Petain lemond és Laval lesz az utóda. Ezeket a híreket nagy óvatossággal kell fogadni, mert a körülményekből az tetszik ki, hogy a kormányra-jutásnál sokkal több az, ami Laval új szereplése nyomán kibontakozni készül.

Olyan vágású politikus számára, mint Laval, keserű vigasztalás lehet, hogy felfogását, elveit és politikáját pontról-pontra igazolták az események. Laval — ezt meg kell állapítani róla a legtárgyalogabban — sohasem volt a szó tulajdonképpeni értelmében csak pártember. Fiatalságának hosszabb-rövidebb korszakait leszámítva, amikor szélsőbaloldali elvekkel és eszmékkel kacérkodott, érettebb férfikorában a nemzetpolitikus klasszikus megtestesítője lett. Sem a szélsőbaloldalon, sem a bal- és a jobboldalon nem érezte otthon magát, mindinkább a középbe húzódtott és mindjobban kigyógyulva a pártbetegségekből, arra törekedett, hogy az elmentétek között közvetítsen és nagy szintézist, összehétközést hozzon létre. Ez igen gyakran sikerült is neki.

A pártmegtörléseket soha ki nem állhatta, ezért zárta ki rövid idő alatt a kommünista-párt, amikor még egészen fiatal újonc-képviselő korában tagja volt, inkább kényszerűségből, mint komoly elhatározásból zárta ki a szociálista-párt, amikor a háború után nem helyeselte Briand és Cilleaux felfogását, ezért hagyta ott a különböző politikai érdekszövetségeket, mert előtte mindig csak egy nagy cél: Franciaország igazi biztonsága lebegett. Már korán felismerte az országra leselkedő nehézségeket és veszélyeket, a kibékítetlen problémákban rejlő végzettségűséget s ezért igyekezett megegyezésre jutni idejekorán a latin nővérrrel s még előbb az örök ellenféllel: Németországgal. De kortársai félreértették, hiszen akkor Franciaország még a zenit tétjén volt.

Bár ügyes politikus és avatott államférfi volt mindig, irtóztott a tülekedéstől s éppen ezért sokszor szorították háttérbe. A szabadkőműves és baloldali részemek azonkívül soha nem tudták neki megbocsátani, hogy sorak közül indult ki és később megtagadta elvarátait. Amikor az ország sorsa jól ment, Lavalra nem sokat gondoltak; amikor pedig megkaszottak a problémák az ország életében, egyre többen emlegették a nevét. Így került két ízben is a miniszterelnöki székbe és háromszor a francia külügyminisztérium élére. Háttérbe szorítását annak is köszönhetette, hogy egyáltalán nem tartozik a bizalmaskodó vagy közlékeny emberek

közé. Zárkózott és visszahúzódó természet, de ugyanakkor, mint auvergnei származású, gyanakvó is; mindenesetre azonban a gondosságig szótartó és megbízható egyéniség, akinek a szavára építeni lehet. Okos, fűrge és a kéteszség taktikusa is, mely utóbbi tulajdonsága a táj adottsága benne, azé a tájé, amely útjára indította.

Szülőföldjének, Auvergneknek a közmondásos kéteszségét, alkalmazkodó képességét hozta magával, de onnan kapta meg nem alkuvó bátorságát és cselekvőképességét is. Egy chasteldoni mészáros-mester fia volt, koldusszegényen indult pályáján. Néptanító, aki rendkívül szűkösen él, fogához is veri a garast, de sűrűn vásárolja a legújabb politikai és történelmi munkákat, számos lapot járát és gyakorta utazik Párisba. Itt — senki se tudja odahaza — jogot hallgat, majd abszolvál és kitüntetéssel teszi le vizsgáit. Ügyvédi oklevelet szerez és végleg Párisba költözik. A világháború évében Aubervilliers, ez a nyomorult páriskörnyéki proletárváros küldi be képviselőjének a kamarába. Laval ekkor még szélsőséges szociálista, pacifista és antimilitarista. Ezért választják meg az aubervilliers-iek, nem pedig azért vall ilyen elveket, hogy megválasszák. Néhány év múlva azonban már nagy ellenfele a kommünistáknak, egy árnyalattal már világosabb pártban ül, a szociálisták között. Ismert egyeztető, idegenlítő politikus, akinek a szolgálatait a pártok szívesen veszik igénybe. Briand kormányában már közmunkáltügyi tárcát kap, közben mind jobban távolodik a szociálistáktól is, a jobboldalhoz közeledik. Petain nagyrabecsüli a fiatal Lavalt és ajánlatára bízta meg a kortársaság elnöke miniszterelnökséggel. Laval első kormányja 13 hónapig él és ez nagy szó a kormányok akkori sűrű csereberélgetésében.

Laval a német-francia kibékülés meggyőződéses híve. A háború után az első francia miniszterelnök, aki ellátogat Berlinbe és ott mindent elkövet, amit elkövethet, hogy enyhítse a két ország közti feszültséget. A nemes kezdeményezésnek azonban nem lesz folytatója, Laval az első kormányfő, aki Olaszországot, a fasiszta Olaszországot is felkeresi és Mussolinivel igyekszik létrehozni a békét az olasz és a francia érdekek között. Sajnos, a népfront minden tervét és törekvését elgáncsolja, Blumék aknamunkájára Herriot és a radikális párt sorra kivonja pártmembereit kormányából. Lavalnak le kell mondania.

Most államminiszterként belépett Petain kormányába, amelyben helyettes miniszterelnökként működik. Franciaország új állami életének a megszervezése is tulajdonképpen az ő kezébe került. Az alkotmánymódosítás tervéi ha nem is tőle indultak ki teljesen, de úgy látszik az ő jogász és államférfi megmunkálása alatt állanak. És ennek a megmunkálásnak az arányai egyre nőnek s már nem kevesebbről van szó, mint Franciaország parlamenti rendszerének forradalmi mélységű átalakulásáról, a Pétain vezetése alatti diktatúráról és az egyetlen állampárt létrehozásáról. És Petain megható nagyságú alakja mögött Laval körvonalai is egyre nőnek s e körvonalakból Franciaország jövő vezérének az arcéle mind határozottabban tűnik elő.

Császár Béla.

Németországba telepítik az észak-bukovinai és beszarábiai németeket

A „Siebenbürgisch Deutsches Tagblatt“ cikke az orosz fennhatóság alá jutott németiség helyzetéről

Nagyszébenből jelentik: Az erdélyi szászok legnagyobb sajtószerve, a „Siebenbürgisch Deutsches Tagblatt“ részletesen foglalkozik ezzel a kérdéssel, mely az utóbbi idők eseményei folytán a beszarábiai és bukovinai németiség számára felvetődött. A minden bizonnyal beavatott forrásból értesülő lap bejelent cikkében, hogy az északbukovinai és beszarábiai németeket át fogják telepíteni Németországba. A cikk megállapítja, hogy az orosz megszállás következtében egyetlen északbukovinai, vagy beszarábiai német sem szenvedett kárt, teljesen alaptalan tehát az a hír, hogy Csernovicban a Német Házat lerombolták volna. Az orosz katonaság vezetői mindennél a legnagyobb előzékenységgel bántak a németekkel. A németek által lakott házakat német- és orosz nyelvű táblákkal jelölték meg és a táblák hangoztatják, hogy ezek a házak külön védelem alatt állanak. A csernovici német konzul bejárta Észak-Bukovinát és meggyőződött arról, hogy a németek biztonságáról mindent gondoskodás történt.

A lap a továbbiakban hangoztatja, hogy az északbukovinai és beszarábiai németeket a német birodalomba költöztetik át. Az, hogy az át-

telepítési bizottság még nem érkezett meg Beszarábiába, könnyen érthető, hiszen több, mint százezer ember átköltöztetéséhez nagy előkészületekre van szükség. Föltehetjük, írja a cikk, hogy a volhyniai németekhez hasonlóan, itt is egész falvakat, községeket zárt tőmegekben telepítenek át meghatározott területre.

Természetesen azokról a németekről van szó, akiknek állandó székhelye az oroszok által megszállott területen van, annak azonban nincs értelme, hogy azok a németek, akik odaváló illetőségűek ugyan, de az ország más részében kaptak munkát, most ezt a munkahelyüket elhagyják. A lap felszólítja az oroszok által megszállott területekről elmenekült németeket, hogy térjenek vissza földjeikre, hogy onnan azután zárt tőmegekben települhessenek át Németországba.

(Rador.)

Capitol-ban A fekete párdúc

Izzalmas dzsungelfilm, érdekesítő kalandokkal és élményekkel. — Főszerepekben: Fraukie Thomas, Frances Robinson, Pat O'Brien

APOLLO

DEANNA DURBIN legújabb nagysikerű vigjátéka:

Ha a lányok megnőnek

Kitünő vigjáték. — Szereplők: Felix Bressart, Nan Grey, Helen Parish. — Az előadás kezdete a nyári moziban este pont negyed 10 órakor.

DÉLI HIRLAP
automata telefonszáma: 28-10

HIREK

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhöz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak havonta házhöz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

28—10 és este 10 óra után: 28—15

Hatezer trillió tonna — a Föld súlya

Az amerikai „National Bureau of Standards” évek óta a Földgömb pontos súlyának megállapításával foglalkozik. Ennek az a fontossága, hogy gömbünk pontos súlyadatának birtokában a Nap és a bolygók pontos súlya is meg lenne állapítható, a mivel viszont tűzetesebb tanulmány tárgyává tehetnők bolygórendszerünk szerkezetét és viszonyait.

A Föld súlyának ismeretéhez két adat szükséges: térfogata és sűrűsége. A Föld kerületét méresekkel megállapíthatjuk s ebből kiszámíthatjuk térfogatát. A sűrűséget azonban már nem ilyen könnyű meghatározni, mert globuszunk a legkülönbözőbb sűrűségű anyagokból van összetéve. Átlagos sűrűségét ezért csak becslés alapján állapíthatnók meg, ha nem volna mód szerünk pontos megmérésére. Ehhez viszont mulhatatlanul szükségünk van a gravitáció állandó pontos ismeretére. Más szóval ismernünk kell azt az erőt, amellyel Földünkön két tömegegység egységnyi távolságról vonzza egymást.

Ennek a konstansnak a megállapításán fáradozik esztendő óta az amerikai tudományos intézet. A kísérletek egy ugynevezett Braun-féle torziós mérleggel folynak. Szerkezete lényegileg igen vékony (0,025 mm. átmérőjű) és 1 m. hosszú torziómentes wolfram-drót, melyen vízszintes rúd függ. A rúd két végére egy-egy gömb van erősítve. Ha a gömbök közelében súlyos test van, a rúd, annak vonzóereje folytán, bizonyos szöggel elfordul. Ebből azután ki lehet számítani a gravitációs állandót. Egy másik módja a mérésnek az, hogy a rudat kilendítik nyugalmi helyzetéből s megfigyelik lengéseit, melyeket súlyos testek közelében végez. A lengéseket mozgó tükörrre vetített fény sugaral pontosan ellenőrzik és számolják. Hogy a mérés pontosságát semmi zavaró momentum ne befolyásolja, az egész rendszert légritkított térbe helyezik s a mérés 10 m.-el a talajfelszín alatt, egy pincehelyiségben történik, melyben állandó hőmérséklet uralkodik. A súlyok és a gömbök öntése és kidolgozása a legnagyobb gonddal történt, nehogy esetleg anyaghibák megihusítsák a kísérlet eredményét.

Esztendőik óta folynak már a mérések s az eredményekből egy átlagos számíthatnak ki, melynek a harmadik tizedesig feltétlenül pontosnak kell lennie, mert a Föld súlyának meghatározásánál ezt a számot ezerritlióval szorozzák. Az eddigi mérések azt eredményezték, hogy a Földgömb körülbelül 6,000,900,000,000,000.000 (hatezertrillió) tonnát nyom. A pontos számot csak a kísérlet sorozat befejezése után publikálhatják.

A bölcs megtanul hallgatni és engedelmessékedni.

— Cáfolták az annami császár meggyilkolását. Bangkokból jelentik: Hivatalosan megcáfolták azt, a külföldi sajtóban elterjedt hírt, mintha az annami császárt megölték volna. A cáfolat hozzáfűzi, hogy az uralkodó az Annam és Huhari melletti repülőtereket kedden megtekintette és azután visszatért palotájába.

— A propagandaügyi minisztérium felhívása. Bucurestiből jelentik: A propagandaügyi minisztérium a következő felhívást adta ki: Nem minden tudósítás, amit a külföldi rádiók leadnak, tényleg hírközlés is. Legnagyobb részük olyan propaganda, amit nem kell elhinni. Gyakran közölnek hamis, de még többször céltartású híreket. Óvakodjunk ellenségeink kétségbejártjától. A riasztó hírek terjesztéséről hozott törvény rendelkezései mindenkire kötelezők, van azonban egy sokkal, régebbi törvény, amelyet szintén mindenkinek be kell tartani és ez a hazaszeretet, a titoktartás és a komolyság törvénye. A hallgatás ezekben az időkben az erő jele.

— A nemzetgazdasági minisztérium hivatalos órái. Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági minisztérium munkáorái a jövőben délelőtt 8—1-ig és délután fél óttól fél hétig lesznek.

— Emlékművet kapott Spanyolországban egy német repülő. Madridból jelentik: Kedden avatták fel ünnepélyes keretek között a Sevilla melletti repülőtéren azt az emlékművet, amelyet azon a helyen emeltek, ahol Schelle Alexander, a német légügyi minisztérium egykori államtitkára, a világhírű német repülő géppel szerencsétlenül járt.

— Megrongált egy gyárat a villámcsapás. Makóról jelentik: A tegnapi zivatar alkalmával villám csapott az apátfalvai téglagyár kéményébe, amely összeesett. A magyar-román határon lévő Maros hídja is villám csapott be, amely több pillért szétrombolt.

— TÖBB ITALMÉRÉSI ENGEDÉLYT MEGSEMISÍTENEK. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium közli, hogy azok az italmérési engedélyek, amelyek már 1938. október 1-én érvényüket veszítették, de azoknak érvényét több ízben meghosszabbították, 1940. július elsejével érvényüket veszítik és megsemmisítik. Ez a rendelkezés az italmérési engedélyk ama csoportjára vonatkozik, amelyeket Erdélyben a régi rendszer szerint bocsátottak ki. A pénzügyi ellenőrök azonnal intézkednek az illető helyiségek bezárásáról és pontosan feltüntetik a jegyzőkönyvben az általuk talált készletet, a melyet három egyvátsután történő eladáson értékesítik. Az új italmérési engedélyk iránti kérvényt a pénzügyigazgatóságokhoz kell benyújtani, amely a tartomány mellett működő bizottsághoz terjeszti fel.

— Egysítették a külkereskedelmi és nemzetgazdasági minisztériumot. Bucurestiből jelentik: A hivatalos lap mai számában rendelt meg, amelynek alapján július 10-iki kezdettel a külkereskedelmi minisztériumot a nemzetgazdasági minisztériumba olvasztották be.

— Visszavonták az ének- és zenetiltalmat. Bucurestiből jelentik: A nyilvános helyiségekben elrendelt ének- és zenetiltalmat visszavonták az azal az indoklással, hogy nem lehet egzisztenciákat tönkretenni. Az újabb rendelkezés értelmében a nyilvános nyári helyiségekben szabad a zene és ének, de csak a komoly időknek megfelelő számokat adhatnak elő. A zenészek lehetőleg nemzeti viseletben jelenjenek meg.

ROTSCHILD szalóban

Mercy utca 5 szám, már most
idény utáni mélyen leszállított
árakon vásárolhat.

— Olaszországban lefoglalták az ellenséges alattvalók vagyonát. Rómából jelenti a Rador: Az ellenséges államok alattvalóinak tulajdonát képező valamennyi kereskedelmi és iparvállalatot zár alá vették, illetve ellenőrzés alá helyezték.

— Több uccát víz alá borított Kolozsváron a felhőszakadás. Kolozsvárról jelentik: Kedden délután 5 órakor elemi erejű felhőszakadás vonult el Kolozsvár felett. A jéggel kevert záporos, amely 2 óra hosszat tartott, borzalmas víztömeget zúdított le a mélyebben fekvő városnegyedekre. Az esőzés következtében a Malom-árok vize a Regele Ferdinand utól kezdődően megduzzadt és a postával szemben fekvő Dubararilor-ucca szuterén-lakásait és pincéit teljesen elöntötte a víz, de behatólt az ár a földszintes lakásokba is. Ugyancsak nagy károkat okozott az áradás a lakossággyárral szemben nyíló Legiunea Ardeleana-uccán is, ahol az ár ugyancsak minden pincét és pincelakást elborított. Nem kimélte meg az áradás a belvárosi negyedeket sem. A Iuliu Maniu-uccában a csatornavezetékét az ár felszakította s az egész ucca víz alá került. Hasonló helyzetű tettek jelentést a város több részéről is. A hatalmas felhőszakadást sűrű villámcsapások kísérték. Az itéletlőnek emberáldozatai is vannak. Az Albinei ucca egyik házába becsapott a villám és egy asszonyt és négy gyermeket halálra sujtott.

— Visszatérnek a holland menekültek. Hágából jelentik: A DNB közli, hogy a Franciaországba menekült hollandok nagy részét Nantes, Bordeaux, Bayonne és Toulouse vidékén helyezték el. A holland menekülteket most visszazalítják hazájukba. A menekülteket Párisban gyűjtik össze, ahova már több csoport érkezett meg. A német hadsereg főparancsnoksága nagyobb számú tengerépkocsit bocsátott a hollandok rendelkezésére és a német jótékonyági intézmények is hathatósan közreműködnek a menekültek visszazalításánál. (Rador.)

Ember

En kénytelen vagyok a földön járni!
Itt csetlek-botlok. Uccabosszat
mutogatom magam, mint a bohóc.
Anyám is itt járt, ki tehát róla —
hát én is itt járok a földön.
Barmok húsával táplálkozom
s mint ti, én is lisztből kevert
kenyeret eszem.

En is szövevel takarom el a testem
hajlásait s mint ti: a szívemet.
Csakhogy az én szívem szív!
Amely megdobban s forró vért ereszt
mindennap hőbbershét sugárban...
Mikor fájdalom tájégtosz-hegyére
néha sírva és nyögve fölmegek,
hogy onnan a mélybe dobáljam
gyenge érzés-gyermekemet:

Ó, he siralmas zokogás fogad!
Zokog mlattam az Eg, hogy reátok
hasonlítok, ó, rátok: emberek!
Es sír a föld, hogy érzemzőkre vágyó
lábamat rajta végigjártam...
Es sír anyám a szférák távolából,
hogy világra adta lelkeket.
S a szél is sír, mert rokonom, mert ismer;
jól tudja ó, hogy én is szél vagyok...
S, ó, hogy zokog a búza rőt kalásza,
hogy földi dolgokhoz ad vért nekem...
S az áratlan kis bárány, ó, be héget,
hogy felfaltam őt egy víg lakomán...
S. Z.

Hadizónában lakhatási igazolványhoz

kérvények **Moravetz**
könyvkereskedésben kaphatók.

— A nemzetvédelmi minisztérium új vezértitkára. Bucurestiből jelentik: Sova Nicolae tábornokot a nemzetvédelmi minisztérium vezértitkárává nevezték ki.

(—) Orvosi hír. Dr. Krowitcki A. ismét rendelt délután 3—5-ig, Gyárvaros, Splaiul Kunz No. 1. az Apollo mozival szemben.

(—) Mindenkinek fel kell készülnie az esti világitás csökkentésére. A városi MONT hivatal újabb figyelmezteti a járművek tulajdonosait, készüljenek fel megfelelően arra, hogy járműveik lámpáit szilkség esetén nyomban kékfényű felszereléssel láthatassák el. Erre vonatkozólag a rendőrség ellenőrzést is gyakorol. Ugyancsak fel kell készülni a lakosság-nak is az esti világitás csökkentésére. A lapokban megjelenő utasítás alapján mindenkinek még aznap teljesíteni kell az elsőtétítésre vonatkozó előírásokat, amelyeknek betartását ellenőrzik.

(—) Orvosi hír. Dr. Wellisz fogorvos ismét rendel, IV. Bulevardul Carol 8. szám alatt.

(—) A beszarabiai és bukovinai menekültek segélyezése egyre szélesebb körben folyik. A lugosi román nők egyesülete 90.000 leit adományozott erre a célra, a temesvári román nők egyesülete pedig felajánlotta, hogy az új tanévben három beszarabiai és három bukovinai középiskolás diákot iskoláztat az egyesület költségén. A temesvári dohánnyár alkalmazottai és menekültek segélyezésére a megyei bitatták el a menekültek segélyezésére a megyei zottsághoz. A segélyezési akcióból kivette részét Tieran Emil dr. megyei prefektus is, aki ötezer leit adományozott, míg a temesvári lánggyár hetvenöt-ezer leit fizetett be erre a nemes célra. Ezenkívül még mások is bejelentették adományaikat.

Tartós hullám -- Vizondolálás

az újonnan berendezett férfi- és női-fodrász
és pedikűr-szalóban

Ilincea és Lenhardt

Timisoara, Belváros, Strada Alba Iulia 2 sz.
(Kulturpalota, volt Ferdinand-szálló.)

(—) Betörés az Erzsébetvárosban. Felföldi Simon erzsébetvárosi lakos fejlejtést tett a rendőrség, hogy ismeretlen tettes behatolt a Bradului ucca 3 szám alatti lakásába, ahonnan 1600 lei értékű fehérneműt lopott el. A nyomozás megindult.

(—) Református istentisztelet Dettán. Vasárnap, július 14-én délután félnégy órakor a dettái evangélikus kápolnában Nits Zoltán, újkissodai lelkes református istentiszteletet tart az ottani és a környékbeli reformátusok számára.

(—) Halálozások. A temesvári anyakönyvi hivatalban a következő halálozásokat jelentették be: Paulisan Titu 82 éves napszamos, Edenstein született Gersch Eugenia 60 éves háztartásbeli

Nagymama mesél. — Jelenet az Anyai szeretet című filmből, amelynek főszerepét Dörfisch Käthe játssza és amely legközelebb a Capitol moziban kerül bemutatásra.

A TERMÉSZET ÉLETE

Az állatok életösztöne és érzéke

(Folytatás.)

A szabad természetben élő állat, ha fiait elveszíti, utána hosszú időn át naponta megjelenik azon a helyen, ahol a fiától elválasztották. A környezetükben felnevelt vad, legyen az emlős, vagy szárnyas, ha időközben el is szokik, többször vissza tér még nappal is és ha részére az ő megszokott edényébe eleséget tesznek ki azt el is fogyasztja. De a szabadságért rajongó életösztöne őt újra csak kihajtja a természet által kijelölt posztjára.

Ha a madarak életét figyeljük, arra a meggyőződésre jöhetünk, hogy a madarak veszély esetén, a náluk szokásos módon iparkodnak a veszélyben lévő társuk segítségére lenni. Míg ha egy emlős ragadozó tűnik fel a láthatáron, minden madár, tehát a ragadozók is fegyvertársak lesznek és közösen lépnek fel egymás védelmére. Ilyen esetekben ösztönszerűleg keresik egymás társaságát, amikor is nyugtalan ideges lármájukkal iparkodnak a nem kívánatos vendéget elűzni a tájról. Példa erre a fecskék, verebek viselkedése, ha macska kerül eléjük. Vagy a szajkók, szarkák, cinkék, ölyvek együttes támadásra, a megjelent farkas, vadmacska vagy róka ellen, ha ezek a vadak napközben mutatkoznak. A leszálláson álló vadász sok értékes megfigyelést szerezhet a madarak viselkedéséből. Ők egészen jó lismerik azokat az emlős állatokat, amelyek az ők ellenségeik. Ha emlős ragadozó közeledik, a madarak lármája erősebb és nyugtalanabb. A szajkók, szarkák, cinkék, szinte kikísérik a ragadozót az erdőből. Míg ha egy őz, nyúl, szarvas, vagy vaddisznó mutatkozik, amelyek reájuk veszélyt nem hozhatnak, bár ezeket is jelzik, de korántsem olyan ideges lármával, mint az ellenséget.

Amidőn a nappali madarak pihenőre térnek, az éjjeli madarak veszik át a szolgálatot. És tekintettel arra, hogy az éjjeli madarak között kevés a kiemondottan rovar evő, segítségükre adatott a természet által, a böregerek számos válfaja is, melyek szolgálatukat az éj teljes beálltaig szokták tartani. A sötétség beálltával töltik átveszik az éjjeli madarak a szolgálatot.

Az éjjeli ragadozó madarak legkisebbike a kuvik az, akinek hivatása a nagyobb éjjeli ragadozók részére hozzáférhetetlen sűrű bokor alatti és közötti rendtartás. Ő hivatott arra, hogy a kis és nagy pelék tulságos elszaporodását ellensúlyozza, a fák sűrű koronái között. Ahogy az est beáll az erdei nagy-füles már ott ül az erdei tisztás, az erdei dőzseli fa kiálló ágán, figyel az apró rágszálók megjelenését. Mint egy éjjeli kisértet, nesztelen szárnycsapásokkal húz át a nagy uhu az erdővágás fölött. Mentül sötétebb helyen kell, hogy végezze feladatát a bagoly, annál terjedelmesebbek a szemtükréi, melyeket megfigyelései közben a kívánt módon szinte tölcser szerűen tudja átformálni, hogy a megfigyelő pontot jobban a szem lencséhez hozhassa.

Szinte bámulatos az a finom érzék, amivel a szarka, holló és a dögeselyű rendelkezik. Ezek a tehető madarak már néhány perc elteltével az elhullt állat fölött keringenek, vagy a hulla közelébe tartózkodnak. A lefőtt és kizsigerezett nagy vad, kidozott bérlészein tíz perccel később már ott látam a hollót. Egy havasi legelőn méhetejkorban elhullt juhullaja fölött, az állat bőrének lefejtése után páncél óra múlva már a magasba lehetett látni a dögeselyűt keringő nagy alakját. A kertünkben felállt tott madáretetőt inséges napokban nem kell csak egy madár, hogy felfedezze, rá követő pár óra múlva már egész sereg madárka szorgoskodik az etetőben, még akkor is, ha az etető elég rejtett hely van felállítva.

A vízszármások kiváló érzéke nem csak a táplálék megszerzéséhez van igen jól kifejlesztve, hanem az önvédelemhez is. Jól előre megérik a vizuala közelgő vidra jelenlétét, amit jól megkülönböztethető nyugtalan kiabálásukkal jeleznek egymásnak. Vajon a szárcsa hromlank nem-e azért van az a hűvös kintővé, hogy a vízben élő apró halak és rókák, a szinte foszforeszkáló fehér pontra feljőnek azért, hogy a szárcsa őket kényelmesebben szefogdoshassa?

Bíró Pál

— Szindikátusba tömörültek az üvegyárok. Üvegyárok országos érdekvédelmi szindikátus megalakult. A szindikátus alapító tagjai élén Com Ionel szenátor, a Banca Centrala vezérigazgató foglalt helyet, rajta kívül az üvegyárok egy-egy megbízottja képezi a több alapító tagot. A szindikátus elnöke Iacob Trif, a tordai üvegyár kereskedelmi igazgatója.

= KÖZGAZDASÁG =

Ujabb rendelkezések a két százalékos nemzetvédelmi adóval kapcsolatban

A Kereskedők Egyesülete a 2 százalékos nemzetvédelmi adóval kapcsolatban felhívja a kereskedők figyelmét a következő fontosabb újításokra:

A legújabb rendeletek szerint úgy a kicsinyben, mint a nagyban való és a gyári eladások alkalmával az áru kiszolgáltatásával és elküldésével egyidejűleg kell kiszolgáltatni azt az okmányt, amelyen a 2 százalékos nemzetvédelmi bélyeg leróvást nyert. Más szóval, az összes árucikkek — kivéve a bélyeg aló mentes áruk — csak a 2 százalékkal felülbelyegzett kisérral szállíthatók ki a raktárból vagy fuvarozhatók vasút, hajó, autókamion, szekér vagy egyéb közlekedési eszköz útján. A kisérral lehet maga a számla, vagy pedig szállítólevél, illetőleg eladási bón. A 2 százalékos bélyeg ezekre az okmányokra ezentúl úgy ragasztandó fel, hogy a bélyeg szétválasztásánál az értéket jelző számjegy a vevőnek kiadandó példányra kerül, a másik rész pedig a számla szelvényén (cotor), illetőleg a szállítólevélnek, eladási bónnak az eladó birtokában lévő példányban marad.

Ahol lehetetlen a számlának az áru kiadásával vagy elszállításával való egyidejű kiállítását, a kétszázalékos bélyeget a szállítólevélnek, vagy eladá-

si bónon kell leróni, még pedig az áru reális értéke után. A szállítási okmányt az eladó példányát, amely az eladó birtokában marad, a későbbben kiállított számla kitorjához kell csatolni, a másik példányt pedig a vevő köteles a kezébe érkezéskor számlához annak vétele után azonnal hozzácsatolni. A számla utólagos kiállításakor a számlába beillesztendő a lerótt 2 százalékos bélyeg értéke, azon szállítólevél, vagy eladási bón sorszámanak és dátumának feltüntetése mellett, amelyen a 2 százalékos bélyeg leróvatott. Ha az utólag kiállított számla végösszege nagyobb a szállítólevélnek, vagy eladási bón sorszámanál, az eladó köteles a kincstárnak járó 2 százalékos nemzetvédelmi adó is többet tesz ki, a különbözetet a kiadott számlán bélyegjegy alakjában pótlólag le kell róni és számlába kell állítani. A számlát a szállítólevél, vagy eladási bón kibocsátásától számítva 3 napon belül ki kell állítani.

Skonto, vagy rabatt levonás 5 százalékos erejéig nagyban való eladásnál csak akkor van megengedve — a 2 százalékos nemzetvédelmi adó kiszámításának szempontjából. — ha ezen levonások azonnal a számla kiállításakor kerülnek számlába.

Uj törvény szabályozza a közmunkák kiadását

1940 január 26-án törvény jelent meg, amely arról intézkedik, hogy miképpen történjen a községekben, városokban és tartományokban a közmunkák kiadása. A Monitorul Oficial 1940 június 11-iki számában új rendelet törvény jelent meg, amely az előbbi törvényt sok vonatkozásban, módosítja. Az új törvény lényegesebb intézkedései a következők:

A nem megyeszékhelyű városok műszaki hivatalainak főnökei, ha építész-mérnökök (ingeneri constructori), a következő munkálatok terveit hagyhatják jóvá: javítási és fenntartási köz-munkálatokat 200.000 lei értékig és új köz-munkálatokat 100.000 lei értékig, útjavítási munkálatokat 100.000 lei értékig és új utcák munkálatainak terveit 50.000 lei értékig. Ha a mérnöki hivatal főnöke mérnök ugyan, de nem építész-mérnök, az előbb felsorolt értékű munkálatoknak csak felé hagyhatja jóvá.

A törvényhatósági joggal felruházott városok (municipii), valamint a tartományok műszaki hivatalainak főnökei, amennyiben építész-mérnökök, 3 millió lei értékig hagyhatnak jóvá közmunkálatokra és utmunkálatokra vonatkozó terveket. Ha azonban

a hivatal főnöke a törvényhatósági városokban nem építész-mérnök, hanem építész (architect), jóváhagyási hatásköre az építkezési munkálatoknál ugyan olyan, mint az építész-mérnököké, azonban a többi közmunkálatnál felére csökken.

A tartományi műszaki hivatalok főnökei csak építész-mérnökök (ingeneri constructori) lehetnek.

Ha az elvégzendő munkálatok értéke meghaladja a 3 millió leit, a terveket jóváhagyás végett a nemzetszociális minisztériumban működő felsőbb műszaki bizottsághoz (Consiliul Technic Superior) kell felterjeszteni.

A tartományi műszaki hivatalok két külön táblázatot készítenek azokról a cégekről és szállítókról, amelyek a közmunkálatoknál igénybe vehetők. Az első táblázatba a teljes technikai és pénzügyi felkészültséggel rendelkező cégeket veszik fel, a második táblázatba kerülnek a közepes műszaki és pénzügyi felkészültségű cégek. Ezeket a táblázatokat a belügyminisztérium hagyja jóvá és a Monitorul Oficialban közzéteszik őket. A 10.000.000 leit meghaladó értékű szűkebbkörű árlejtéseknél csak az első táblázatba felvett cégek vehetnek részt.

Nyári holtidény a belföldi piacon

A bucarestii kereskedelmi kamara heti jelentése

A bucarestii Kereskedelmi és Iparkamara legújabb heti jelentése szerint a belföldi piacok a normalizálódás képét mutatják. Az elmúlt hetekben tapasztalt nagyobb kereslet ma már alább hagyott, a közönség ismét csak a legszükségesebbeket vásárolja.

Az élelmiszerpiacokon a kínálat kielégítő. A nagykereskedelem kellő készletekkel rendelkezik, a kiskereskedelem ellátását egyes cikkekben zavarja a vagonhiány. Az állatvásárokon az árak további szilárdulást mutatnak, ami miatt egyes városokban a húsárak emelkedésére is sor kerülhet. Zsiradékokban még mindig hiány mutatkozik. Viszont főzelékfélékben és gyümölcsökben a kínálat javult és így a piaci árak az ország legtöbb városában csökkentek.

Kézműárakban és általában textilárakban a piac csendes. Az olcsóbb textilárakban és általában a tömegcikkekben az eladások a maximális áron folynak, a kereskedők ezekből is kellő készletekkel rendelkeznek. Mindezek mellett a fogyasztás a maximális árú cikkekben sem emelkedett, sőt egyesekben csökkent.

A tűzfapiacokon a helyzet alig mutat javulást. Az állandóan fokozódó keresletet csak részben tudják még mindig kielégíteni, a városi tűzfakereskedők készletbeszerzései sem haladnak előre. Eppen ezért az árak tartottak, szabadárú mindenütt kevés van.

A bőr és cipőiparban a helyzet nemcsak hogy nem javult, hanem tovább romlott. Az ország nyersbőrszükségletének több, mint tíz százalékát Beszarábia szolgáltatta. Most ez a mennyiség is kiesett a börtgyárak ellátásából. A többi nyersanyagokban is nyomasztóbb lett a hiány. Eppen ezért főleg a talpbörtgyártás nem kielégítő, míg felsőbörtökben és készcipőkben a készletek kielégítőbbek.

A többi itt fel nem sorolt cikk forgalmában csekély változás mutatkozik az előző hetekkel szemben, a bucarestii Kereskedelmi és Iparkamara legújabb jelentése szerint.

(=) A bászai gabonaárak. A temesvári piacon a gabonaárak a következők: búza 540—570, tengeri 520, zab 620, napraforgómag 375 lei százkilónként. Kamilla-tea 46 lei kilónként, a piac csendes, üzletkötés alig van.

= A tengeri kiviteli tilalma. Az Argus jelentése szerint a tengeri kiviteli tilalom ma lejárt határidejének további meghosszabbítása várható.

TRÓNUSDONTÓ
BALETTCIPŐ

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Írta: KUN-BÁN ANDRIS

26

— Kérem beszéljen, én a hadnagy úr felesége vagyok.

— Bocsanatot kérek, lady, nem szeretnék kellemetlenkedni, mert anyagi ügyekről van szó.

Ijedten és türelmetlenül rászóltam:

— Beszéljen!

— Megteszem, mylady. Sleteman Rodolph a nevem. Tetszik tudni azzal foglalkozom, hogy a tiszt urakat néha kisegitem, amikor anyagi gondjaik vannak.

— Azt akarja mondani, hogy a férjemet is kisegítette?

— Sajnos. És pedig azért sajnos, mert James hadnagy úr a kölcsönt nem fizette meg időre. Váltója van nálam, amely tegnapelőtt lejárt. Ha ma nem váltja ki, vagy nem ad helyette másik váltót, a kamatok hozzászámításával, akkor kénytelen vagyok azt bírni letébe helyezni.

— Mennyiről szól a váltó?

Az ellenzsvens Sleteman kabátja belső zsebéből kihúzott egy vasos börtárcát, megnyálazta ujjait és egy váltót halászott elő.

— Méltóztassék saját szemével megnézni az összeget.

Megnéztem a váltót, amelyen ott volt férjem aláírása. Az összeg, amelyről szólt, meglehetősen magas volt.

Remegtem.

— Es ha férjem ma nem tudja kifizetni a váltót? — kérdeztem.

— Akkor óvatoltnom kell és abból nagy kellemetlenség származhatik a hadnagy úrnak. De, mint már volt szerencsém mondani, elfogadok a lejárt váltó helyett másikat is.

— Férjem nincsen itthon és nem tudom, mikor jön haza.

A falusiak eladása és a nemzetvédelmi bélyeg

Az Argus című lap a parasztvásárlások nemzetvédelmi bélyegmentességével kapcsolatban az alábbiakat közli:

A földművesek vásárlásai csak akkor mentesek a kétszázalékos bélyeg alól, ha az adásvétel tárgyai mezőgazdasági javak, mint saját gabona, főzelék, zöldségek, majorság, napraforgómag, orvosi növények, tojás, tej, tejtermékek, saját nevelési állatok, gyapjú és más hasonló cikkek. Nem mentesek a falusiak által alkalmadtán eladott árúk, amelyek nem parasztházartás termékei, mint tűzifa, deszka, építőanyag, téglá, cserép, vas, drót, és az ehhez hasonlók.

Az üzletekben zárolt pamutfonalat felszabadították

A nemzetgazdasági miniszter a Monitorul Oficial július 8-iki rendelete szerint azon gyapottfonalak, amelyek a múltévi 3681 számú minisztertanácsi határozat szerint zároltatott különböző minőségűek és kis tételek, amelyek nehezen használhatóak a hadsereg szükségletére, mérészt, miután a fonodák kellő mennyiségben importálnak fonalat, amelyeknek 30 százaléka a hadseregé, az üzletekben zárolt pamutfonal a zár alól felszabadított és így az szabadon eladható.

= A fizetési meghagyások előzetes kibocsátására hívta fel a minisztérium a pénzügyi közegeket. A pénzügyminiszter rendelettel utasította a pénzügyigazgatóságot arra, hogy a kincstári követelések végrehajtása előtt bocsájtassanak ki fizetési felhívást. (somatic). Megtörtént ugyanis, hogy egyes pénzügyi közegek mellőzték a felhívást és egyenesen a végrehajtáshoz folyamodtak. A bíróságok az ilyen végrehajtásokat — az adós kontestációja folytán — megsemmisítették, mert a pénzügyi eljárási törvény 78. szakasza szerint a végrehajtás csak a somatic kikézésítése után történhetik, a 76. szakasz szerint pedig a végrehajtási jegyzőkönyvben feltüntetendő, hogy az adóssal mikor közöltetett a somatic, a kézbesítés napja és a sorszám megjelölésével. Így tehát a somatic nem pusztá alakosság, mert nélküle semmis a végrehajtás.

— Nem baj, mylady, azt hiszem elintézhetjük nélküle is.

— Hogy érti ezt?

— Mi pénzemberek mindent tudunk. Így én tudom, hogy myladynak tekintélyes vagyona van Angliában. Tehát elfogadok egy váltót a myladytól is. Biztos pénz. Kegyeskedjék a mylady váltót aláírni és a hadnagy úr megszabadul a gondtól.

Nem sokat haboztam. Az agyamon áteikkázott az a gondolat, hogy Oliver adóssága csakis a kártyázásból származhat. Hiszen mondták nekem, hogy szerencsétlenül játszott és azon az emlékezetes novemberi éjszakán magam is tanúja voltam veszteségének. Azóta azonban nem játszott többé és minden szabad idejét nekem szentelte. Mint feleségnek nekem különben is kötelességem férjem anyagi gondjaiban résztvenni annál is inkább, mert megváltott és ismét a régi lett. Elhatároztam, hogy váltóját kiváltom.

— Van önnél egy váltó, amelyet aláírhatok?

— Ó, hognye, mylady. Üzletemhez tartozik, hogy tartsak magamnál váltóblankettákat.

— Töltse ki.

Sleteman engedelmét kért, hogy leülhessen. Tollat és tintát tettem eléje. Meglehetősen magas számjegyet írt a váltóra és rávezette a három hónapi lejárat keltét is. Aztán elem tolt a papírost.

— Sziveskedjék itt aláírni, mylady.

Bütykös ujjával mutatta a helyet, ahová nevet kellett odaírnom.

Megtettem.

— Tessék most már eltenni a régi váltót, mylady.

Az Oliver által aláírt váltót az asztalra tette. Az általam aláírt új váltó eltűnt öblös tárcájában.

Nagy hajlogások között ajánlotta magát.

— Bármikor szolgálatára állok, mylady és természetesen James hadnagy úrnak is.

— Majd írok Bathba jogtanácsosomnak és vagyonom kezelőjének. Bruce ügyvéd úrnak, hogy fizesse ki önnök a váltó értékét.

— Ó, nem sürgős, mylady.

Csömört éreztem etől az embertől és őszintén örültem, amikor elhagyta a lakást.

Kinyitottam a szekrényemet és a váltót bele tettem abba a dobozba, amelyben gyermekkorom óta különféle emlékeimet tartom.

= A nyersbőr hivatalos ára. A bőr árát július 1-től október 1-ig terjedő hatállyal megállapították. A nyersbőr árai a következők: Marha, tehén és boronyú fehér-bőr 16 kg-on túli súlyban 45 lei, ugyanaz vörösbőr 47 lei. A 16 kg-on aluli súlyban boronyúbőr fehér 53 lei, vörösbőr 55 lei. Bivalybőr 40 lei. Az árak hús és köröm nélküli, szabályosan tisztított bőrökre vonatkoznak. A vér, szaru és egyéb súlytöbblet fejében a vágóhídi szabályzat szerint irandó le bizonyos százalék, amely Bucarestiben 10 százaléknak van megállapítva.

(=) A hivatalos devizaárfolyamok. A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti) 107% felárral: angol font 851.80—877.37, dollár 211.05—217.97, svájci frank 47.92—49.37, palesztinai font 852.84—878.40, egyiptomi font 973.54—899.78. Devizák 38% felárral: angol font 567.87—584.91, svájci frank 31.61—32.57, francia frank 3.24—3.31, márká 49—50, olasz líra 7.17, (felár nélkül) pengő 26.50—27, (felár nélkül) cseh korona 4.68—4.77, dinár 2.89—3.05 (felár nélkül) török líra 82.92—92.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLTATA:

Csütörtökön, július 11-én a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Bul. Regele Ferdinand 3 szám alatt levő Salvator gyógyszerár.

Gyárvárosban a Daciilor ucca 10 szám alatt levő Kovács dr. gyógyszerár.

Erzsébetvárosban a Ciprian Porumbescu uccában levő Sarga gyógyszerár.

Józsefvárosban a Str. Vacarescu 33 szám alatt levő Braun gyógyszerár.

Mehalában a Corvin gyógyszerár és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

MOZI

MOZIK MŰSORAI

Csütörtök, július 11.

APOLLÓ: Ha a lányok megnőnek (angol film).

CAPITOL: A fekete párduc (angol film).

CORSO: A kísértés órája (angol film).

SCALA: Berry őrmester (német film).

Bizonyos elégtételt éreztem, hogy a férjemet megszabadítottam ennek a váltónak a kiváltási gondjaitól.

Alig telt el félóra, a szolgáló ismét bejött és a szokásos földig való meghajlás után megállott előttem keresztbe tett karokkal és jelentette:

— Ismét itt lenni egy szahib.

— Kicsoda?

— Ez a szahib katonatiszt lenni. A szahib ideadni a névjegyet.

A szolgáló jobb kezének ujjai között kicsiny kartonlap volt, amelyet felém nyújtott.

Átvettem a névjegyet és megdöbbenve olvastam:

— Charles Fitz-Underwood kapitány.

Azt hittem el kell járulnom.

Itt volt tehát Fitz-Underwood, anyám elcsábítója és apám gyilkosa. Itt volt az az ember, aki felidült a szülőim családi boldogságát és aki az egyedüli élőlény a világon, akit gyűlölök.

Meg kellett fogóznom a székbe, hogy el ne essem.

— Mylady mit üzeni szahibnak? — kérdezte a szolgáló.

Ezek a szavak úgy hatottak rám, mintha nagyon messziről érkeztek volna. De mégis felocsúdtam:

— Mond meg a szahibnak, hogy a hadnagy úr nincsen itthon, a lady pedig beteg.

A szolgáló meghajolt és kiment.

Az ablakhoz léptem és nemsokára láttam a távozó kapitányt. Nem volt alkalmam az arcát látni, az alakja azonban dölceg volt.

Dühöngtem.

— Elég órcátlan volt — mondtam magamban — a történet után még házamba jönni. Nem tudnék rája tekinteni, nem volnék képes kezét fogni vele.

Az újévi jóhàngulatot, amelyet reggel Oliver kedves viselkedése támasztott bennem, némileg elhomályosította Sleteman uszors látogatása már, de Charles Fitz-Underwood megjelenése teljesen elrontotta.

Most már nem várokztam Oliverre olyan örömmel, mint amikor a kedvéért csinosítottam magamat.

(Folytatjuk)

SPORTSEMÉNYEK

Gyenge eredmények a Román Kupa
bucurestii selejtezőjén

A Venus és Viforul Dacia került a Mar-rescu-Kupa Bucurestii döntőjébe. A Bucurestii vasárnap eredmények ezek: 100 m.: 1. Cristea Venus 11.9 mp. 2. Hidiosanu V. 12 mp. 400 m.: 1. Ludu V. 53.3 mp. 2. Stelorian 54.1 mp. 1500: 1. Talmaci V. D. 4 p. 31 mp. 2. Kocz V. 4 p. 33.6 mp. 5000 m.: 1. D. Cristea St. R. 15 p. 56 mp. 110 gát: 1. Stelorian V. D. 17.9 mp., magas: 1. Yost V. D. 642 cm. 2. Alec Alexandru V. 618 cm. rúd 1. Baciu V. 300 cm., gerelyvetés: 1. Martinas V. 40.12 m., kalapács: 1. Gurau V. D. 33.33 m. Csapatversenyben: 1. Venus 112 pont, 2. Viforul Dacia 11 pont, 3. Stadiul Român 10 pont.

Sporthírek mindenfelől

Három csoportban bonyolítják le a B. osztályos bajnokságot. A szövetség illetékes körei behatóan foglalkoznak a B. osztályos bajnokság ügyével. Egyes hírek szerint a jövőben három csoportot állítanak fel és ezek közül az első csoportban a Mica, Minerul, Electrica, Kinizsi, Gloria, RMTE, Vulturii, CFR Severin, CFR Piski, Jiul, FC Craiova és a nyugati liga bajnoka vennének részt. A másik elgondolás szerint csupán két csoportot állítanak fel és mindegyikben 12-12 csapat indulna. A nyugati liga bajnoka és esetleg a Crisana.

Elutazott a román válogatott Németországba. A román válogatott csapat vasárnap Frankfurtban mári össze erejét a német válogatottal. A román szövetség először úgy vélte, hogy legjobb megoldás lesz, ha a válogatott csapatot a Rapid FC játékosai állítja össze, mert ez a csapat állandó játékosban van. Az elutazás előtt való napon azonban mégis másképp döntött, mivel a csapatban helyet kaptak a Venus, Sportul Studentesc és TMAC játékosai is. A válogatott csapat végleges összeállítása a következő: David—Sfera, Slivat—Moldovanu, Juhász, Lupás—Orza, Ploesteanu, Barátky, Reiter, Bogdan. Tartalékok: Radulescu, Lengyel, Mihailescu. A válogatott csapat kedden este elutazott Németországba. Ugyancsak kedden este kelt útra a Rapid FC is.

Max Baer lesz Joe Louis ellenfele. A közelmúltban Max Baer volt nehézsúlyú öklívívó világbajnok Tony Galentoval mérte össze erejét és először az a hír terjedt el, hogy a Galentonnak sikerült a győzelmet megszereznie. Későbbi jelentések viszont arról számolnak be, hogy a mérkőzést Max Baer nyerte meg, aki a nyolcadik menetben kiütötte ellenfelét. Így Joe Louis ellenfele Max Baer lesz és nem Galento.

Németország—Magyarország 23:23. A magyar kerékpáros nagyszerűen küzdve érte el döntetlenjét a kiváló német csapat ellen.

Mikor játsszák le a kis KK döntőjét? A kis KK bizottság Budapesten ülést tartott és ott elhatározták, hogy amennyiben a Gradjanszky lenne a Ferencváros ellenfele, úgy a döntőt július 14 és 21-én, ha pedig a Rapid kerül be a döntőbe, akkor július 21 és 28-án rendezik meg. Az első esetben a mérkőzést Zágrábban és Budapesten, a második esetben pedig Bucurestiben és Budapesten rendeznék meg.

Új kitűnő szovjetorosz atlétikai rekordok. A moszkvai rádió híradása szerint a vasárnapi atlétikai versenyen három új rekordot állítottak fel a szovjet atléták. A 100 méteres síkfutásban Bocev 10.4 mp.-cel, a 110 méteres gátfutásban Stefanenko 14.1 mp.-cel, végül a „Dynamo” 4x100 méteres váltója 43 mp.-cel.

Jó formában vannak a magyar atléták. A MASZ kétnapos atlétikai viadalán néhány olyan jó eredmény volt, amely bizonyítja, hogy a magyar atléták kiváló formában vannak. A jobb eredmények: 100 m.: 1. Szigetvári 10.9 mp. 800 m.: 1. Gyergyói 1 p. 58.7 mp. 5000 m.: Iglói 14 p. 45.8 mp. 2. Kelen 14 p. 46 mp. (Európa jelenleg legjobb formában levő öt-czresze!) 10 ezer m.: 1. Szilágyi 32 p. 06 mp. (Kelen feladta.) 110 m. gát: 1. Szabó dr. 16.2 mp. Súlydobás: 1. Csányi 14.43 m. Gerelyvetés: 1. Várszegi 66.98 m. 2. Csányi 58.53 m. (Várszegitől nem sokára ismét hetvenen felüli eredmény várható).

Olaszország—Németország 5:1. Tegnap munkában közzétették már az eredményt. A részeredmények a következők: Romanoni—Henkel 6:0, 7:5, 6:3, 11:9. Canapele—Koch 6:4, 6:4, 8:6. Göpfert, Metaxa—Cucelli, Del Bello 16:14, 3:6, 9:7, 6:4. Del Bello—Göpfert 6:1, 0:6, 0:6, 8:6, 7:5. Bossi, Canapele—Bucholz, Koch 3:6, 6:3, 6:4, 6:2.

Rádió

CSÜTÖRTÖK, JÚLIUS 11

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 13: Kulturális hírek. 13.15: Hangverseny. 14: Hírek. 14.30: Hangverseny. 15: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven. 20: Időjelzés, hangverseny. 20.30: Hírek. 20.50: Hírek magyar nyelven. 21: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven. 21.15: Hangverseny. 22: Hírek. 22.15: Hangverseny. 23.30: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.10: Telekyné Majláth Mária grófnő énekel. 13.40: Hírek. 13.55: Mártonné Vasziéwa Bojanka gondolkázik. 14.20: Időjelzés, időjárás. Vízállás. 14.30: A Melles Béla zenekar. 15.30: Hírek. 17.15: Ruszin hallgatónak. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés. Hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Bura Sándor cigányzenekara. 19: „Hogyan készül a világ legnagyobb távcsöve”. 19.20: Hanglemezek. 20.05: „Amerika és az erdélyi kérdés”. Előadás. 20.15: Hírek. 20.25: Kárpáth Zoltán dr. magyar nótákat zongorázik. 20.40: „Bábel kövei”. „A költő és a nagyváros”. Előadások. 21.10: Lóverseny-eredmények. 21.15: Az Operaház zenekara. 22.40: Hírek. Időjárásjelentés. Hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: Oláh Kálmán cigányzenekara. 24: Hírek német, olasz angol, francia és esperanto nyelven. 24.25: Filmdalok és jazz-számok hanglemezről. 1.05: Hírek.

Budapest II. 17.15: Szórakoztató hanglemezek. 20.15: A Rádió Szalonzenekeara. 21: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 21.25: „Védekezünk a balesetek ellen.” Előadás. 21.50: Hanglemezek. 22.40: Időjárásjelentés.

PÉNTEK, JÚLIUS 13.

Bucuresti. Radio Romania és Rádió Bucuresti. 13: Kulturális hírek. 13.15: Hangverseny. 14: Hírek. 14.30: Hangverseny. 15: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven. 20: Időjelzés, hangverseny. 20.30: Hírek. 20.50: Hírek magyar nyelven. 21: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven. 21.15: Hangverseny. 22: Hírek. 22.15: Hangverseny. 23.30: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.40: Torna. 8 Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Előadások. 13.10: Toll Arpád cigányzenekara. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: Heinemann Sándor jazz-zenekara. 15.30: Hírek. 17.10: Magyar helyesírás, előadás, utána ifjúsági közlemények. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Hanglemezek. 18.45: Az erdélyi városok magyarsága, előadás. 19.15: Kalmár Pál magyar nótákat énekel, kiséri Farkas Béla cigányzenekara. 19.40: Sportközlemények. 20.15: Hírek. 20.25: Az új mama, hangjáték hét képből. 21.55: Küllügyi negyedóra. 22.10: Szlatko Topolski hegedül a magyar-jugoszláv művészcserre keretében. 22.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: Hanglemezek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Sárközi Gyula cigányzenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 20.15: Szórakoztató hanglemezek. 21: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 21.25: Rádiózenekar. 22.35: Időjárásjelentés.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

LEVELEZÉS és HAZASSÁG a törvényes intézkedések miatt nem közölhető. ALLASKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu. Vastag betűvel szavanként kettő leu, legkisebb apróhirdetés húsz leu. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szóig 20 leu, minden további szó egy leu. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szóig 20 leu, minden további szó kettő leu. Apróhirdetéseket felvesz: I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3. Telefon: 28—10. II. kerületben: Popovici trafik, Piata Badea Cartan 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari IV. kerületben: March trafik, Piata Küttl. — Nógrády trafik (Corso mozi mellett). — Vass trafik Piata Dragalina 6. Telefon: 45—06. — Wittek trafik Bulevardul Regele Carol 54. — Galgóczy trafik Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Allást keres

Háztartás vezetését, gyermekek nevelését, vagy középiskolás korrepetálását vállalja 40 éves, r. k. középiskola 5 osztályát végzett, elvált asszony, aki románul, magyarul és németül tökéletesen beszél. Olyan úricsalád szíves megkeresését kéri a lap kiadóhivatalába, ahol 7 éves fiával ellehetne. Szerény díjazást, megértő otthont keres. 11280

Lakás

Különbejárható bútorozott szoba fürdőszoba használattal, magánházban, esetleg teljes ellátással kiadó. IV., IV., Str. Mircea Voda 3. 1210

A 2-es villamoshoz közel a strandnál szemben, nyugalmas helyen, kétszobás lakás tisztá, újonnan festett, azonnal kiadó. II., Mistral 17. 1144

Adas-vétel

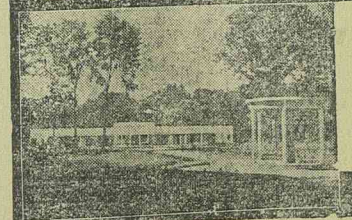
4 Dieselmotor: 13, 25, 30, 45 H. P. Hofferr elevátor. Kalapácsos és Monarch daráló 36 kőjártat eladó. Minius & Poir, Timisoera III. Str. General Radulescu 3. 1151

Ház 4 szoba, konyha, éleškamra, mellékhelyiségek, garázs, gyümölcsös kert, veteményes kert és virágkert, a villamoshoz közel. II., Str. Bontila 50 szám. 1146

Különféle

Biztos egzisztenciát nyújtó üzlet átvételéhez 150—200.000 leu tőkével társnót keres intelligens, 50 éves, katolikus kereskedő. Vallás mellékes. Leveleket fényképpel „Házasság lehetséges” jelleg alatt a kiadóhivatal továbbít. 1040

BAILE LIPOVA - BANAT

Gyógyít: érelmeszesedést, szív, vérnyomás, reuma, idegrendszer, máj és vese, verszegény és női bajokat. Szezon: május 1-től október 15-ig

Hirdessen a Déli Hírlap-ban